

FRÅN GÅVA TILL NYTTA

EFFEKTEN AV VÅRT ARBETE 2025

INNEHÅLL

Generalsekreteraren har ordet	3
Detta är Hjärt-Lungfonden	4
2025 – ett axplock av vårt arbete	8
Prevention – en viktig del av uppdraget	13
Äntligen en nationell hjärtplan	15
Forskaren Olle Melander lever som han lär	16
Mer än 120 år av genombrott	18
Lars Wallin – designer med hjärta	20
Så här samlar vi in pengar	22
Fakta om hjärt-, kärl- och lungsjukdomar	26
Ivars Jegers lever med hjärtsvikt	28
Forskning är vår metod	30
2025 års anslagsutdelningar	34
Julia Aulin är framtidens forskare	38
SCAPIS – en unik befolkningsstudie	42
Josefine Sjöberg fick ny medicin för cystisk fibros	46
Gåvor går till högklassig forskning	48
Så här kan du bidra	51

DET GÄLLER OSS ALLA

Produktion: Hjärt-Lungfonden. **Projektledare och redaktör:** Malin Sjödin. **Text:** Malin Sjödin,

Mattias Areskog och Nils Bergeå. **Produktionsledare:** Anna Bergstrand. **Art Director:** Pia Albinsson.

Foto: Anders G Warne, Leonard Gren, Anders Eliasson, Jeroen Wolfers, Susanne Kronholm, Alexander Neimert, Pontus Lundahl, Sofia Nordin och Sara Friberg, Kungl. Hovstaterna.

Omslag: Designern Lars Wallin. **Tryck:** K-print (via Printpool).

Stöd hjärt- och lungforskning

Med din gåva stödjer du forskning som ger fler människor ett längre och friskare liv.

Swish: 90 91 92 7 | Plusgiro: 90 91 92-7 | Bankgiro: 909-1927

GENERALSEKRETERAREN HAR ORDET

2025 blev ett mycket starkt år för Hjärt-Lungfonden. För andra gången i historien samlade vi in omkring 600 miljoner kronor och kunde dela ut över en halv miljard kronor till forskningen.

FÖRST OCH FRÄMST vill jag hjärtligt tacka alla er som skänkte gåvor till Hjärt-Lungfonden och den livsviktiga forskningen under fjolåret.

Vår vision är en värld fri från hjärt- och lungsjukdomar. Syftet med den rapport som du håller i din hand är att visa hur vi arbetar för att uppnå visionen – och vilket fint resultat detta arbete gav 2025.

Visioner låter ofta orealistiska. Ändå är de viktiga att ha i bakhuvudet för att inte tappa fokus. Och faktum är att vi rör oss i visionens riktning. Bara under de senaste 20 åren har dödligheten i hjärt-kärlsjukdom minskat kraftigt. Det är till största del, både direkt och indirekt, forskningens förtjänst.

Vårt 121:a verksamhetsår sedan grundandet 1904 har varit ett av de historiskt allra bästa insamlingsmässigt. Vi lyckades bibehålla det momentum som skapades under jubileumsåret 2024 och noterade en insamling som översteg vår budget.

I slutänden betyder dessa framgångar fler räddade liv. Ni givare är väldigt många och successivt blir ni allt fler. Tillsammans förstärker vi forskningen om hjärt-, kärl- och lungsjukdomar. Detta är oerhört angeläget eftersom de medicinska behoven ökar successivt. Över 2,2 miljoner människor i Sverige lever med hjärt-kärlsjukdom i dag och omkring 1,3 miljoner har en lungsjukdom.

I denna rapport framgår det att 2025 var ett viktigt år för SCAPIS, den världsunika befolkningsstudien inom hjärt- och lungområdet som Hjärt-Lungfonden huvudfinansierar. Under året genomfördes merpar-

ten av studiens andra fas där ungefär hälften av de ursprungliga studiedeltagarna genomgått en återundersökning av hjärta och lungor. De flesta som tillfrågades om att göra en förnyad undersökning tackade glädjande nog ja.

Återundersökningen kommer inom kort att ytterligare öka potentialen för framgångsrik forskning baserad på SCAPIS. Redan nu visar preliminära resultat på oväntat stora förändringar i hjärtats kranskärl i övre medelåldern – se sidan 44.

Hjärtligt tack till er alla som är med och bidrar till den livräddande forskningen!

KRISTINA SPARRELJUNG

Generalsekreterare, Hjärt-Lungfonden

DETTA ÄR HJÄRT- LUNGFONDEN

För att ge människor längre och friskare liv samlar Hjärt-Lungfonden in och delar ut pengar till särskild utvald hjärt- och lungforskning.

Behovet av forskning är stort. I Sverige lever cirka

2,2

miljoner

med hjärt-kärlsjukdom

1,3

miljoner

med lungsjukdom

Hjärt-kärlsjukdom orsakar nästan en tredjedel av alla dödsfall i landet och är den vanligaste dödsorsaken i Sverige.

Ungefär

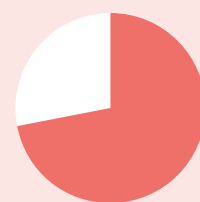
28 500

svenskar dör av
hjärt-kärlsjukdom varje år

De dödligaste
hjärt-kärlsjukdomarna är
HJÄRTINFARKT och STROKE.
ASTMA och KOL är
de vanligaste
lungsjukdomarna i Sverige

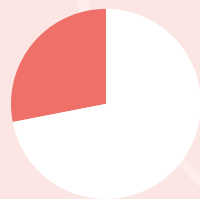
Hjärt-Lungfonden är en ideell insamlingsorganisation som är helt beroende av gåvor från privatpersoner, företag och stiftelser.

- ➔ En stor andel av den oberoende forskningen inom hjärt-, kärl- och lungområdet i Sverige finansieras av Hjärt-Lungfonden.
- ➔ Under 2025 finansierade fonden cirka **330 löpande forskningsprojekt** i den stora anslagsomgången.
- ➔ Under 2025 fördelades **67 procent** av utdelade forskningsmedel i den stora anslagsomgången till hjärt-kärlforskning och **33 procent** till lungforskning.
- ➔ Hjärt-Lungfonden delade ut **524 miljoner kronor** under 2025 till forskning inom hjärt-, kärl- och lungsjukdomar.
- ➔ Utdelningen skedde i form av projektanslag, forskartjänster, forskarmånader, Hjärt-Lungfondens Stora forskningsanslag, Prins Daniels anslag för yngre lovande forskare, Hjärt-Lungfondens preventionsanslag samt Norhedsstiftelsens Preventionsanslag via Hjärt-Lungfonden.
- ➔ Hjärt-Lungfonden är också huvudfinansiär av den stora befolkningsstudien SCAPIS samt den återundersökning som har genomförts under 2025. I den första undersökningen har 30 150 personer genomgått omfattande undersökningar av hjärta, kärl och lungor. I återundersökningen har hälften av deltagarna kallats till liknande undersökningar.
- ➔ 16 procent av de totala intäkterna gick under 2025 till kostnader för insamling och administration.

67%

av de utdelade medlen gick till hjärt-kärlforskning

33%

av de utdelade medlen gick till lungforskning

Fotnot: Gäller den stora anslagsomgången.

Fotnot: En grundregel som har satts upp av Svensk insamlingskontroll, är att högst 25 procent av de totala intäkterna hos ideella insamlingsorganisationer får gå till kostnader för insamling och administration.

HJÄRT-LUNGFONDENS ORGANISATION

Hjärt-Lungfonden är ideell insamlingsorganisation med medlemmar, huvudmän och styrelse. Fonden leds av en generalsekreterare och kansliet finns i Stockholm.

- ➔ Hjärt-Lungfonden är en ideell insamlingsorganisation som 2025 hade nära 1500 medlemmar. Medlemmarna utser 50 huvudmän som i sin tur tillsätter en styrelse.
- ➔ Styrelsen hade 2025 fem ordinarie styrelsemöten samt ett konstituerande möte i maj.
- ➔ Ordförande för Hjärtlungfondens styrelse var Thomas Rolén, kammarrättspresident vid Kammarrätten i Stockholm. H.K.H Prins Daniel var hedersordförande.
- ➔ Styrelsen bestod av ytterligare sex ordinarie ledamöter, samt en skattmästare och en personalrepresentant med suppleant.
- ➔ Generalsekreterare Kristina Sparreljunga ledde fondens arbete under 2025.
- ➔ Hjärt-Lungfonden hade under året 66 anställda.
- ➔ Kansliet finns i Stockholm och bestod av avdelningarna Forskning, Kommunikation, Insamling, Marknad, HR och kontorsservice, Ekonomi samt IT.

Felix Böhm, överläkare i kardiologi och PCI-operatör vid Danderyds sjukhus, räddar livet på hjärtinfarktspatienter med hjälp av ballongvidning.

2025 – ETT AXPLOCK FRÅN ÅRET SOM HAR GÅTT

Tack vare generösa gåvor samlade Hjärt-Lungfonden in 593 miljoner kronor under 2025. Det gjorde att vi kunde dela ut 524 miljoner kronor till utvald hjärt- och lungforskning. På följande sidor kan du läsa om vad Hjärt-Lungfonden gjorde under förra året!

"VI MÅSTE FÖRSTÅ VARFÖR KVINNOR DRABBAS"

Hjärtinfarkt är en av våra vanligaste dödsorsaker och sjukdomar och drabbar både män och kvinnor. Men det finns ett stort skillnad mellan hur ofta kvinnor drabbas jämfört med män. Det är därför viktigt att vi förstår varför kvinnor drabbas och hur vi kan förebygga det. Sofia Sederholm Lawesson är forskare inom hjärt-kärlmedicin och leder forskningsgruppen för kvinnors hjärt-kärlsjukdomar vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset. För att kunna förstå dessa skillnader behöver vi veta mer om vad som orsakar sjukdomen och hur vi bäst kan förebygga den.

Forskningen i kvinnors hjärt-kärlsjukdomar är viktig för att förstå hur hjärt-kärlsjukdomar drabbar både män och kvinnor. Detta kan leda till bättre förebyggande och behandlingar för hjärt-kärlsjukdomar. Gåvorna till Hjärt-Lungfonden gör det möjligt.

Stöd forskningen du också. Bliv månadsgivare så får du vårt fina hjärt- och lungfonden.se

"Vi vill stoppa sjukdomen innan den slår till"

SCAD är en typ av hjärtinfarkt som främst drabbar kvinnor. Det är viktigt att vi förstår mer om sjukdomen och hur vi kan förebygga den. Göran Bergström är forskare inom hjärt-kärlmedicin och leder forskningsgruppen för SCAD vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset. För att kunna förstå denna sjukdom behöver vi veta mer om vad som orsakar sjukdomen och hur vi kan förebygga den. Göran Bergström är forskare inom hjärt-kärlmedicin och leder forskningsgruppen för SCAD vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset. För att kunna förstå denna sjukdom behöver vi veta mer om vad som orsakar sjukdomen och hur vi kan förebygga den.

Stöd forskningen med en gåva. Välkommen in på hjart-lungfonden.se

LARS RÖDA KASSE
Under sommaren lanserades ett samarbete med modeskaparen och designern **Lars Wallin**, där han bland annat designade en tygkasse som nya månadsgivare fick som gåva om de valde att skänka en fast summa varje månad till Hjärt-Lungfonden.

FORSKARE VISAR BREDDEN
Under våren las huvudfokus på kvinnohjärtat. Forskaren **Sofia Sederholm Lawesson** berättade om sitt arbete kring SCAD, en typ av hjärtinfarkt som främst drabbar kvinnor. Även forskarna **Jenny Mjösberg**, **Marie Wahren-Herlenius**, **Peder Olofsson** och **Göran Bergström** visade i annonser på bredden i den forskning som Hjärt-Lungfonden stöttar.

HELSINGBORGS EGEN MUSIKGALA

Helsingborgaren och operasångaren **Carolina Tholander** samlade i oktober förra året ett stort antal artister till en stjärnspäckad gala i Mariakyrkan i Helsingborg, Helsingborgs Hjärtgala 2025. Bakgrunden till initiativet är att Carolinas pappa avled 2019 efter att plötsligt ha drabbats av ett aortaneurysm.

Artister som Lasse Holm, Susanne Resmark, Emma Sventelius och en 40-mannakör stod för innehållet tillsammans med Carolina. Under kvällen auktionerades även en tavla av konstnären Ida Bentinger ut. Alla intäkter, **50 000 kronor**, gick oavkortat till Hjärt-Lungfonden och den viktiga forskningen.

WEBBEN - VIKTIG KUNSKAPSKÄLLA

På Hjärt-Lungfondens webbplats finns i dag **37 ämnesområden** kopplade till hjärt-, kärl- och lungsjukdomar samt deras riskfaktorer. Alla texter är faktagranskade och godkända av vetenskapligt ansvariga forskare.

SCAPIS-EVENT

Under 2025 har SCAPIS-events arrangerats i Umeå och Uppsala. Båda var mycket välbesökta.

– SCAPIS-deltagarna är verkligen intresserade av forskningsresultat från studien. Det är väldigt roligt, säger Susanne Klofsten, kommunikationsansvarig för SCAPIS hos Hjärt-Lungfonden. På evenen, som är en viktig del av Hjärt-Lungfondens uppdag att återrapportera, presenterande forskarna resultat, pågående och kommande forskning från SCAPIS-studien under ledning av artisten Lina Hedlund.

Båda evenen slog publikrekord och rekordmånga valde att bli månads-givare till Hjärt-Lungfonden.

GULD, SILVER OCH BRONS

För att locka företag att ge gåvor lanserades under året olika paket, ett guld, silver och bronspaket beroende på gåvobelopp. Läs mer om detta på sidan 51.

AMBASSADÖRER HJÄLPER TILL

Under hösten syntes flera ambassadörer i syfte att förklara varför forskningen till hjärt-, kärl- och lungsjukdomar behöver mer stöd. **Jill Johnson, Janne Schaffer, Marie Richardson** och **Therese Alshammar** är några av de kända personer som under året ställde upp.

Det gäller oss alla

KAMPANJER UNDER ÅRET

För att samla in pengar till viktig forskning och för att öka kännedomen om Hjärt-Lungfondens arbete pågick under förra året flera kampanjer. Året delas in i vår, sommar, höst och jul med en kampanj vid varje årstid. Året avslutades med en julkampanj med syfte att få fler företag att skänka pengar till Hjärt-Lungfonden men också att få privatpersoner att bidra med gåvor. Budskapet i kampanjerna följer Hjärt-Lungfondens övergripande kommunikationskoncept **Det gäller oss alla**.

6%

KÄNNEDOM OM FONDEN ÖKADE

Under hösten och särskilt i september uppmättes den högsta spontana kännedomen om Hjärt-Lungfonden någonsin. Den landade på **25 procent** vilket är **sex procent högre** än under samma period 2024.

37 456
samtal

tog Hjärt-Lungfondens
Gåvoservice emot
under 2025.

TÄND ETT LJUS

Numera kan man tända digitala gåvoljus via Hjärt-Lungfondens hemsida. Genom att ge en gåva på webbplatsen hedras minnet av en bortgångna familjemedlem, vän eller kollega. Ljusen visas i en fin och stämningsfull digital minneslund.

Se hjart-lungfonden.se/stod-oss/digitalt-minnesljus/minneslund/

SKÄNK EN AUKTIONSGÅVA

Under 2025 inledde Hjärt-Lungfonden ett samarbete med **Stockholms Auktionsverk**. Genom att skänka ett värdefullt föremål som säljs på auktion förvandlas föremålet till en gåva som går till forskning.

POPULÄRT NYHETSRETT

Varje år skickar Hjärt-Lungfonden ut **1,2 miljoner** nyhetsbrev till runt 120000 abonnenter. I brevet kan du läsa om forskning, drabbade och fondens arbete. Den mest lästa nyheten förra året handlade om ultraprocessad mat. Vill du också läsa brevet? Här kan du anmäla dig: hjart-lungfonden.se/om-oss/prenumerera/

GÅVOKALENDER MED GUNILLA

Konstnären Gunilla Manns färgglada och vackra konstverk prydde årets tolv månader i Hjärt-Lungfondens gåvokalender 2025. Gunilla Mann har sin ateljé i Rörum på Österlen.

FORSKNING FÖR HÄLSA

Tidningen **Forskning för hälsa**, som alla månadsgivare får hem i brevlådan, kom under 2025 ut med fyra välfyllda nummer. I tidningen kan du läsa om aktuell forskning, drabbade personer samt få tips om levnadsvanor, kost och motion med mera. Tidningen kan också läsas digitalt på hjart-lungfonden.se/stod-oss/manadsgivare/forskning-for-halsa/

HJÄRT-LUNG DAGARNA 2025

I januari bjöd Hjärt-Lungfonden in professionen till två heldagar med föreläsningar om behandling och nya rön kring hjärt-, kärl- och lungsjukdomar. Mötet är en del i fondens uppdrag att sprida kunskap som leder till fler friska levnadsår. För dem som inte kunde vara på plats sändes också hela mötet digitalt både direkt och i efterhand.

PRESSGENOMSLAG 2025

Under 2025 slog Hjärt-Lungfondens PR-team rekord med sitt pressarbete. Kvartal fyra 2025 var det starkaste i fondens historia med luftföroreningar som toppnyhet följt av flera starka SCAPIS-nyheter. Under det sista kvartalet publicerades fler än 800 artiklar i ämnen som rör Hjärt-Lungfondens arbete.

NYA SAJTER FÖR SCAPIS

Mot slutet av året lanserades två nya webbplatser med koppling till Hjärt-Lungfondens satsning på forskningsstudien SCAPIS – scapis.org som riktar sig till forskarsamhället och scapis.se, där målgruppen är de personer som deltar i Scapisstudierna.

POPULÄRA SKRIFTER OCH FAKTABLAD

Förra året beställde 400 vårdverksamheter skrifter helt gratis från Hjärt-Lungfonden. Över 200000 skrifter skickades ut under förra året. Under 2025 kom också skriften Sex och samlevnad vid hjärtsjukdom ut. Skrifterna finns både tryckta och digitalt inom:

- hjärtinfarkt
- hjärtsvikt
- hjärtklaffsjukdom
- kärlekskramp
- plötsligt hjärtstopp
- barnhjärtan
- stroke
- hjärt- och lungtransplantation
- diabetes
- blodfetter
- blodtryck
- sarkiodos
- lungfibros
- astma
- kol
- tobak/nikotin
- mat och rörelse för ett friskare liv.

VÅRA VIKTIGA KANALER

På Facebook, Instagram och LinkedIn samlade Hjärt-Lungfonden under förra året ett stort antal följare. I kanalerna syns forskare, drabbade och anhöriga. Ibland tar även andra över Hjärt-Lungfondens konton som gäster.

INSTAGRAM

Videon **Fredagsdansen** med Hjärt-Lungfondens ambassadör Annika Gaardsdal fick hela **4,8 miljoner** visningar, **90 000** interaktioner och **3 000** kommentarer den 30 maj 2025.

FACEBOOK

På Facebook var det inlägget med 27-åriga Filippa som berättade om sitt **medfödda hjärtfel** som fick flest visningar, **1,8 miljoner** och **11 000** interaktioner kom det upp i.

LINKEDIN

På LinkedIn var det nyheten om **Hjärt-Lungfondens Stora anslag** på 15 miljoner som fick flest reaktioner under 2025, **214** stycken.

13 000 MEDLEMMAR I FACEBOOKGRUPPER

Hjärt-Lungfonden driver också **12 Facebook-grupper** för drabbade och anhöriga inom hjärt-, kärl- och lungområdet, med sammanlagt över **13 000 medlemmar**. Grupperna fungerar som trygga mötesplatser där medlemmar kan dela erfarenheter, ge varandra stöd och ta del av relevant information.

3 MILJONER
besökare hade
www.hjart-lungfonden.se
under 2025.

VI SYNS I TV

Under **World Heart Day** uppmärksammande TV4 hjärtinfarkt och att många avbryter sin medicinerings efter en hjärtinfarkt. Hjärt-Lungfondens generalsekreterare Kristina Sparreljung och Helena Efraimsson, 58, som hade en hjärtinfarkt för fyra år sedan, fanns med i direktsändningen för att prata om forskning och hur Helena har hanterat sina hjärtsjukdomar. Nyheten uppmärksammandes också stort i Aftonbladet.

JEAN-PIERRE BARDA I SVT

Artisten **Jean-Pierre Barda** har haft två hjärtinfarkter och lever med lungsjukdomen KOL. Under våren 2025 visade ny forskning att KOL nästan fördubblar risken att drabbas av en hjärtinfarkt. Något som Jean-Pierre Barda och Kristina Sparreljung, Hjärt-Lungfondens generalsekreterare, pratade om i direktsändning i SVT.

UNDER 2025 SAMLADE HJÄRT-LUNGFONDEN IN PENGAR VIA:

- ⇒ TV- reklam, annonser i digitala media, print och utomshus-reklam
- ⇒ Insamlingsbrev
- ⇒ Telemarketing
- ⇒ Månadsgivare
- ⇒ Gåvor: minnes-, spontana, egna insamlingar och testamenten

HJÄRT-LUNGFONDENS ARBETE FÖR ETT FRISKARE SAMHÄLLE

Hjärt-Lungfondens vision är en värld fri från hjärt-, kärl- och lungsjukdom. Därför arbetar fonden med att förbättra förutsättningarna för forskning, stärka vården och bidra till att färre människor insjuknar i hjärt- och lungsjukdom. Här är några exempel på vad vi har gjort inom våra påverkansområden under året:

Fysisk aktivitet

I april 2025 lanserade Hjärt-Lungfonden tillsammans med Cancerfonden rapporten *Ett stillasittande Sverige – så vänder vi trenden.*

I samband med lanseringen arrangerades ett riksdagsseminarium där rapportens slutsatser presenterades.

Efter rapporten har möten med ledamöter från riksdagspartierna arrangerats, för att samla stöd för förslagen i rapporten. Genom pressaktiviteter tillsammans med bland andra Friluftsrådet STF och PRO har förslagen också fått stort medialt genomslag.

Vår uppmaning till regeringen: Ta fram en handlingsplan för ökad fysisk aktivitet och minskat stillasittande.

Luftföroreningar

Under hösten 2025 genomförde Hjärt-Lungfonden tillsammans med Naturvårdsverket och SMHI en uppmärksam pressaktivitet som fick stort genomslag i nationella och regionala medier. Insatsen bidrog till att sprida och öka kunskapen om luftföroreningarnas allvarliga konsekvenser för hjärt- och lunghälsan. För att uppmärksamma EU:s nya luftkvalitetsdirektiv arrangerades även en regional luftvårdsdag samt ett riksdagsseminarium.

Vår uppmaning till regeringen: Genomför luftkvalitetsdirektivet med hög ambition, tydligt ansvar och skyndsamma åtgärder som minskar exponeringen.

Hälsosamma matvanor

I maj 2025 släppte Hjärt-Lungfonden tillsammans med UNICEF Sverige rapporten *In your phone*, som visar att en stor del av den matreklam som barn och unga möter i sociala medier marknadsför ohälsosamma livsmedel.

Tillsammans med Cancerfonden och Generation PEP gjordes även en barnkonsekvensanalys, som visar att dagens marknadsföring av ohälsosam mat kan hota barns rättigheter enligt barnkonventionen.

Under året lade Folkhälsomyndigheten och Livsmedelsverket fram förslag på att begränsa reklam av ohälsosam mat i sociala medier, där Hjärt-Lungfonden och Cancerfonden varit drivande i dialogen.

Vår uppmaning till regeringen: Ta fram en handlingsplan för hälsosamma och hållbara matvanor.

Tobak och nikotin

Under året har Hjärt-Lungfonden arbetat för skärpt reglering av nya nikotinprodukter, som i dag innebär stora risker för hjärt- och lunghälsan – särskilt bland unga, där bruket exploderat på senare år. Eftersom den politiska responsen i Sverige har varit begränsad har mycket av arbetet riktats mot EU, där delar av tobaksregleringen beslutas.

Hjärt-Lungfonden har lyft behovet av en gemensam och tydligare reglering av nya nikotinprodukter inom EU, något som även skulle stärka skyddet i Sverige. I avsaknad av EU-reglering har flera länder valt att förbjuda nikotinsnus, vilket Hjärt-Lungfonden välkomnar.

Vår uppmaning till regeringen: Sätt målet att inga barn ska bli nya nikotinister senast 2040.

Läs mer om den nationella hjärtplanen och ett verktyg för framtidens hälsa på nästa uppslag samt om forskaren som lever som han lär på sidan 16.

UNIKT VERKTYG KAN SIMULERA FÖREKOMSTEN AV HJÄRTKÄRLSJUKDOM

Hjärt-Lungfonden har, i samarbete med Folkhälsomyndigheten och Cancerfonden, utvecklat ett verktyg i form av en simuleringsmodell som gör det möjligt att studera hur hjärt-kärlsjukdomar kommer utvecklas i framtiden.

Verktyget NCDSim gör det möjligt att studera hur hjärt-kärlsjukdom och cancer kan utvecklas i framtiden. Simuleringen görs med avseende på hur riskfaktorer kan förändras på befolkningsnivå.

– Verktyget visar hur riskfaktorer som rökning, matvanor, alkoholkonsumtion och fysisk aktivitet påverkar hälsan på befolkningsnivå. Det möjliggör scenariobaserade beräkningar av hur riskfaktorerna påverkar insjuknande, dödlighet och relaterade hälso- och sjukvårdskostnader, förklarar

Anette Jansson, sakkunnig inom intressepolitik och prevention på Hjärt-Lungfonden.

NCDSim baseras på Statistiska Centralbyråns framtida befolkningsutveckling och kan belysa en tänkbar utveckling för de aktuella sjukdomarna fram till år 2120. För många frågeställningar är det tillräckligt att göra framskrivningar på något kortare sikt.

– NCDSim är ett viktigt redskap för att prioritera insatser för att förebygga hjärt-kärlsjukdom i framtiden. Genom att justera parametrar som rökning, saltintag och fysisk aktivitet, går det att uppskatta effekterna av förebyggande insatser på både sjukdomsfall, vårdkostnader och dödlighet. Därmed kan det också ge beslutsfattare och vårdgivare en bättre bild av hur resurser och preventiva insatser bäst bör fördelas, konstaterar Anette Jansson.

En utgångspunkt för projektet är att

NCDSim ska baseras på bästa tillgängliga empiriska data avseende befolkningens sammansättning samt förekomst av riskfaktorer och sjukdomsfall. Skattningarna baseras på uppgifter från SCB, Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten och Livsmedelsverket. När det gäller relativa risker för insjuknande baserat på förekomst av de riskfaktorer som ingår i modellen har relevanta resultat hämtats från den akademiska litteraturen.

– Verktyget är utformat för att vara ett stöd i analyser där olika antaganden lätt kan ändras för att skapa olika scenarier kring sjukdomar och den framtida utvecklingen för dem. Typiska frågeställningar som kan belysas är till exempel hur preventiva åtgärder, riktade mot en eller flera av de riskfaktorer som ingår i modellen, kan tänkas påverka sjukdomarnas framtida utveckling.

I nuläget används NCDSim för att analysera utvecklingen av cancer och hjärt-/kärlsjukdom, men kan anpassas till andra icke-smittsamma sjukdomar för vilka uppgifter om bland annat historisk förekomst och nyinsjuknande finns tillgängliga eller motsvarande antaganden kan göras.

Verktyget ger också årliga resultat avseende antalet pågående sjukfall, antalet nyinsjuknade, antalet avlidna samt vårdkostnader för de aktuella sjukdomarna. Resultaten presenteras på ett överskådligt sätt i modellens webbgränssnitt men kan också exporteras för ytterligare analyser med hjälp av andra analysprogramvaror.

KLARTECKEN FÖR NATIONELL HJÄRTPLAN

Hjärt-Lungfonden har länge arbetat för att regeringen ska ta fram en nationell handlingsplan för att förebygga och behandla hjärt-kärlsjukdomar. Under förra året tog regeringen beslut om att det blir av.

Det var i november 2025 som regeringen meddelade att det blir en nationell handlingsplan för att förebygga och behandla hjärt- och kärlsjukdomar. De gav samtidigt Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram planen, som ska omfatta allt från förebyggande insatser som minskar risken att insjukna till uppdaterade riktlinjer och ökad delaktighet för patienterna. Detta är något som Hjärt-Lungfonden tillsammans med Riksförbundet HjärtLung och Svensk Kardiologförening länge har arbetat för.

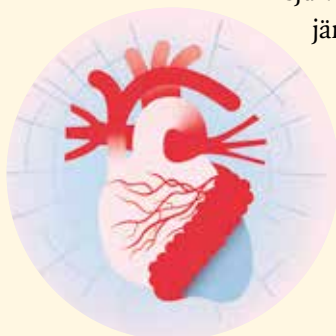
– Det är enormt glädjande att den här strategin kommer till stånd. Nu ser vi fram emot att aktivt bidra i arbetet med att utforma innehållet i uppdraget med fokus på att minska insjuknande och återinsjuknande samt höja livskvaliteten för alla som drabbats, säger Kristina Sparreljung, Hjärt-Lungfondens generalsekreterare.

Hjärt-Lungfonden välkomnar särskilt satsningar på prevention för minskat insjuknande.

– I dag vet vi att över 50 procent av vissa hjärt-kärlsjukdomar går att förebygga. Vi behöver satsningar från samhället på strukturer som gör att det blir lätt att leva hälsosamt för alla. Vi behöver också säkerställa att forskning är grunden för utveckling och att ny kunskap implementeras och tillämpas inom hälso- och sjukvården. Då kan vi få en jämlik och individanpassad hälsa, vård och omsorg, konstaterar Kristina Sparreljung.

Målen är enligt regeringen att fler ska få hjälp i tid, att risken att insjukna ska minska och att vården blir mer jämlik oavsett var i landet man bor.

Delar av planens innehåll är redan känt på övergripande nivå. Den ska bland annat bestå av delar om jämlik vård, riskfaktorhantering, prevention, tidig upptäckt, behandling, precisionsmedicin och ökad patientdelaktighet.

KORTA FAKTA OM DEN NATIONELLA HJÄRTPLANEN:

- ➔ Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram en nationell handlingsplan för att förebygga och behandla hjärt- och kärlsjukdomar.
- ➔ Målet är att förbättra hjärthälsan i Sverige, stärka det förebyggande arbetet, förbättra behandlingen och ge patienter större möjlighet att vara delaktig i sin egen vård.
- ➔ Uppdraget omfattar allt från förebyggande insatser som minskar risken att insjukna, till uppdaterade riktlinjer och ökad delaktighet för patienten.
- ➔ Genom den nya planen vill man minska dödligheten och förbättra livskvaliteten för alla drabbade.
- ➔ Den nationella handlingsplanen ska bestå av delarna jämlik vård inklusive riskfaktorhantering, prevention och tidig upptäckt, behandling inklusive precisionsmedicin, ökad patientdelaktighet och egenvård och rehabilitering samt förbättrad uppföljning, analys och utvärdering av effekter och resultat.
- ➔ Planen för genomförandet ska lämnas senast 30 maj 2026 och slutredovisningen senast 15 oktober 2028. Socialstyrelsen och Läke-medelsverket ska dessutom årligen redovisa hur arbetet fortlöper.

OLLE MELANDER:

DOKTORN SOM GICK FRÅN RISK TILL FRISK

Olle Melander, professor och överläkare, har hjärt-kärlsjukdom i släkten. När vågen visade allt för många kilon och risken för sjukdom ökat bestämde han sig för att göra något. I dag är han både friskare och lättare.

Olle Melander, till vardags överläkare och forskare vid Skånes universitetssjukhus, har flera stora forskningsanslag från Hjärt-Lungfonden. Bland annat undersöker han nya sätt att förebygga insjuknande i hjärt-kärlsjukdomar och hur man kan upptäcka tidiga tecken på till exempel hjärtinfarkt. Han forskar även på vilken betydelse genetik har för utvecklandet av hjärtsjukdom. Och det var just det sistnämnda som fick honom att själv göra en livsstilsförändring för ett par år sedan.

– Jag är en genetisk högriskperson. Min far dog allt för tidigt i hjärtinfarkt och flera andra i släkten har drabbats tidigt av hjärt-kärlsjukdomar. Jag hade även en typisk central placering av fett vid buken, jag vägde minst 30 kilo för mycket. Även mina värden, som för högt kolesterol, var inte bra, berättar han.

Olle Melander började löpträna i mycket högre utsträckning än innan, från några kilometer ett par gånger varje vecka, till minst 17 kilometer varje dag. Samtidigt började han äta mindre portioner mat. Eller som han säger "jag äter mig 80 procent mätt". En metod som har praktiserats på den japanska ön Okinawa som länge hade världens äldsta befolkning räknat i antalet hundraåringar.

– Jag har alltid ätit nyttigt men testade den här metoden. Den fungerade. I dag väger jag 30 kilo

mindre och jag har hållit min vikt.

Att äta sig 80 procent mätt låter kanske krångligt. Ett tips från doktor Melander är dock att redan från början ta bort 20 procent från den portion som man normalt är van vid att äta.

– I mitt jobb brukar jag ibland berätta om min egen resa. Många blir inspirerande av att jag är ett exempel på att det fungerar.

Olle Melander äter även statiner för att få hålla sitt kolesterolvärde bra och skydda kärlen. Numera har han helt normala blodfettsnivåer.

– Tack vare detta har jag minskat mina genetiska risker på bästa sätt och jag hoppas att det leder till ett långt och friskt liv. Tack vare min forskning vet jag att ungefär 20 procent av befolkningen har en hög genetisk risk för hjärt-kärlsjukdom. Men de flesta vet inte om det eftersom det ofta saknas släkthistoria och värdena för riskfaktorer kan vara normala. I mitt fall hade jag både släkthistoria och förhöjda värden av kolesterol. Jag kunde samtidigt bekräfta hög genetisk risk genom att mäta det i blodet. Jag hoppas att min forskning leder fram till att vi kan implementera detta med genetik och risker i vården för att hitta fler med hög risk.

Olle Melander har hållit sin vikt i ett antal år nu och är lättad över att risken för att drabbas eller till och med dö i hjärtinfarkt har minskat.

– Jag mår jag väldigt bra, sover bättre och är mycket piggare. Mitt välmående är på det stora hela otroligt bra, avslutar han.

OLLE MELANDER

Ålder: 55

Yrke: Professor och överläkare, Skånes universitetssjukhus samt föreståndare vid det nya "Precisionsmedicinskt Centrum Syd" vid Region Skåne och Lunds universitet.

Bor: Malmö.

Familj: Fru och barn.

Fritidsintressen: Historia och matlagning.

Drivkrafter: Att se när samarbete ger resultat.

♥ **Anslag:** 5,7 mkr fördelat på tre år 2025-27.

ÖVER 120 ÅR AV GENOMBROTT

Ända sedan starten har Hjärt-Lungfonden satt sin tilltro till forskning som den viktigaste lösningen i kampen mot sjukdomarna. Det har gett resultat. Allt som vi i dag känner till om riskfaktorer, diagnosmetoder, medicinteknik, sjukvård och medicinering på hjärt-, kärl- och lungområdet vilar på gedigna forskningsinsatser och genombrott.

1904

Hjärt-Lungfonden bildas

Svenska nationalföreningen mot tuberkulos (sedermera Hjärt-Lungfonden) bildas med kronprins Gustaf i spetsen. Målet är att bekämpa dåtidens stora folksjukdom tuberkulos.

1953

Sverige först med ultraljud av hjärtat

Världens första ultraljuds undersökning av ett hjärta genomförs i Lund av hjärtläkaren Inge Edler och professor Hellmuth Hertz. Ultraljud och EKG är de två mest epokgörande metoderna för att ställa rätt diagnos vid misstänkt hjärtsjukdom.

1958

Pacemakern ger nytt liv åt hjärtpatienter

Uppfinnaren Rune Elmqvist konstruerar den första pacemakern under tidspress för att rädda en patient med svåra hjärtproblem. Pacemakern anses vara en av 1900-talets viktigaste innovationer och har gett och ger miljoner människor ett bättre liv.

1942

Skärmbildsbussar i kampen mot tbc

Tre miljoner undersökningar genomförs i bussarna i kampen att besegra tbc. 50 år senare var sjukdomen så gott som utrotad i Sverige.

1954

Hjärt-lungmaskinen revolutionerar hjärtkirurgin

Den svenska professorn Clarence Crafoord är den andra personen i världen som lyckas utföra en hjärtoperation med en hjärt-lungmaskin.

1968

Svensk hjärtkirurg skapar tidig hjärtklaff

Hjärtkirurgen Viking Björk lyckas tillsammans med en amerikansk ingenjör utveckla en konstgjord hjärtklaff av typen skivprotes. Innovationen sprids sedan snabbt över världen.

1906

Sveriges första EKG-registrering

En läkare i Uppsala genomför den första undersökningen då man kan se en patients hjärtrytm och få den utskrivna som en kurva.

»TÄNK OM VI TACK VARE SCAPIS KAN SKJUTA UPP, KANSKE TILL OCH MED FÖRHINDRA HJÄRT-LUNGSJUKDOM HELT OCH HÅLLET. TÄNK.«

Göran Bergström, professor, överläkare Sahlgrenska universitetssjukhuset och huvudansvarig för SCAPIS

1970

Första svenska bypass-operationen genomförs

En rysk kirurg, Vasilij Kolesov, var först i världen att utföra en lyckad bypassoperation på 1960-talet. 1970 genomfördes de första sådana ingreppen i Sverige.

2008

3D-ultraljudsmaskiner till alla barnhjärtkliniker

Med den rörliga 3D-tekniken kan läkarna redan hos fostret upptäcka och utreda hjärtfel. Behandling kan sedan inledas i samma ögonblick som barnet föds.

2015

Trombektomi vid stroke

Flera vetenskapliga studier visar att mekanisk borttagande av stora blodproppar i hjärnans kärl med ett instrument, så kallad trombektomi, är mycket effektivt och minskar risken för både död och svår funktionsnedsättning.

1994

Statiner

En banbrytande skandinavisk studie som genomförs på 4 444 personer med kärlkramp eller tidigare hjärtinfarkt visar att statinerna minskade dödligheten med 20-40 procent.

1990

Första svenska lungtransplantation genomförs

På universitetssjukhuset i Lund genomförs den första lungtransplantation i Sverige. Lungtransplantation gör det möjligt att rädda svårt lungsjuka patienter till livet.

BENGT SAMUELSSON

1982

Prostaglandiner ger svenska forskare Nobelpris

Sune Bergströms och Bengt Samuelssons forskning om prostaglandiner leder till ett blodförtunnande läkemedel som minskar risken för blodproppar i hjärta och hjärna. Upptäckterna ger de båda biokemisterna Nobelpriset 1982.

SUNE BERGSTRÖM

2014

Världsunika SCAPIS-studien startar

Hjärta och lungor hos 30000 svenskar undersöks i detalj vid sex universitetssjukhus. Den data-, bild- och biobank som byggs upp blir en nationell guldgruva för forskning i decennier framöver. Målet är att på sikt kunna stoppa hjärt- och lungsjukdomarna redan innan de uppstår.

2024

SCAPIS 2 startar

Hälften av deltagarna från SCAPIS-1 undersöks i SCAPIS-2. Under 2025 gick flera orter i mål. Detta kommer att ge en bild av hur kranskärls- och lungsjukdomar utvecklas över tid.

LARS WALLIN:

”JAG VILL SKAPA NÅGOT TIDLÖST”

Han är en av Sveriges främsta modeskapare, känd för sina klänningar till kungligheter, Nobelfesten och Melodifestivalen. Men för Lars Wallin är skönhet mer än yta – det handlar om att förmedla något som berör.

Lars Wallin har i över 35 år skapat exklusiv couture och samarbetat med några av Sveriges största namn inom mode och kultur. För honom är design ett sätt att skapa balans och harmoni – men också ett sätt att påverka. Under 2025 inledde han ett samarbete med Hjärt-Lungfonden och använde sin design för att stödja forskningen.

– Jag tror att vi alla påverkas av skönhet, även om vi inte alltid tänker på det. Jag vill skapa något tidlöst, något som inte har ett bäst före-datum, säger han.

Under 2025 tog Lars Wallin sitt formspråk till ett nytt sammanhang genom ett samarbete med Hjärt-Lungfonden. För honom är det ett uppdrag som ligger nära hjärtat – både bildligt och bokstavligt.

Flera av Lars Wallins närmaste har drabbats av hjärt-kärlsjukdom. Hans morfar dog av en hjärtinfarkt, hans mormor fick en stroke och hans mamma överlevde en hjärtinfarkt tack vare snabb vård. Nu genomgår han själv en utredning för hjärtproblem.

– Jag har sett på nära håll hur viktigt det är med forskning och bra vård. Det känns fint att kunna bidra på det sätt jag kan, genom att skapa något som väcker uppmärksamhet och engagemang, säger han.

Som ett första steg i samarbetet har Lars Wallin designat en tygkasse som under en begränsad period gavs som gåva till alla som blev månadsgivare.

– Jag ville skapa något som känns lyxigt och tidlöst, något som man vill bära varje dag. Därför har jag arbetat med detaljerna – den djupa röda färgen, quiltningen av Hjärt-Lungfondens symbol och material som både är funktionella och vackra.

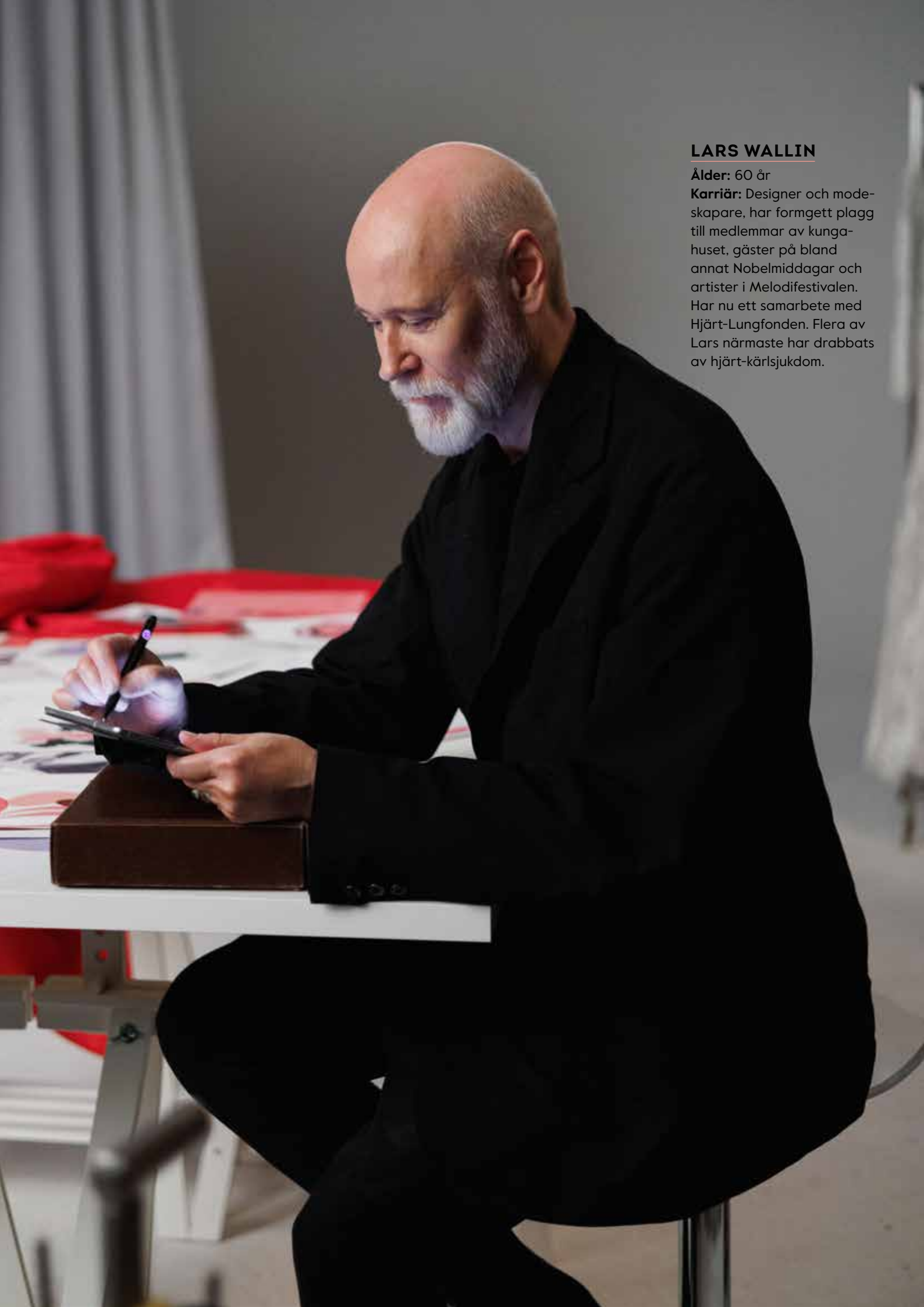
Lars Wallin ser samarbetet som en naturlig förlängning av sitt arbete.

– Allt jag gör måste komma från hjärtat. Det gäller både min design och mitt engagemang i den här frågan.

Lars Wallin har även skapat en gåvokalender till förmån för Hjärt-Lungfonden.

– När Hjärt-Lungfonden bad mig skapa 2026 års gåvokalender tackade jag ja utan att tveka. För kalendern har jag skapat tolv unika hjärtkompositioner, fotograferade som konstverk för varje månad. Varje motiv är en hyllning till hantverket, tålmodet och det innerliga – samma värden som genomsyrar mitt arbete med couture. Jag hoppas att kalendern ska förmedla både skönhet och hopp, och påminna om varför forskningen är så viktig, säger Lars Wallin.

Fotnot: Både tygkassen och Gåvokalender är slut. Men håll utkik efter fler spännande samarbeten.

LARS WALLIN

Ålder: 60 år

Karriär: Designer och modeskapare, har formgett plagg till medlemmar av kungahuset, gäster på bland annat Nobelmiddagar och artister i Melodifestivalen. Har nu ett samarbete med Hjärt-Lungfonden. Flera av Lars närmaste har drabbats av hjärt-kärlsjukdom.

INSAMLING

Hjärt-Lungfonden samlar in och delar ut pengar till utvald hjärt- och lungforskning som leder till bättre diagnostik, behandling och vård och som ger kunskap om en hälsosammare livsstil.

TRYGGT GIVANDE

Hjärt-Lungfondens arbete kontrolleras av svensk insamlingskontroll. De granskar att fonden följer de regler som gäller för alla insamlingsorganisationer med 90-konto.

**tryggt
givande**
givasverige

Under 2025 samlades det in 593 miljoner kronor. Allt tack vare generösa gåvor från privatpersoner, företag och stiftelser. Ett viktigt gåvoslag är också när någon väljer att ge hela eller delar av sin kvarlåtenskap till Hjärt-Lungfonden.

VÅRA GÅVOSLAG

- testamenten
- regelbundna gåvor
- minnesgåvor
- insamlingsbrev
- aktiegåvor
- stora gåvor
- företagsgåvor

Läs mer om hur du kan bidra på sidan 51!

Hjärt-
Lungfonden har
500 000
regelbundna
givare

593
MILJONER
KRONOR

Samlade Hjärt-Lungfonden in under 2025.

Nya sätt att ge 2025

- Tända ett minnesljus via Hjärt-Lungfondens hemsida och samtidigt skänka en gåva.
- Ge en auktionsgåva genom att skänka ett föremål som auktioneras ut via Stockholms Auktionsverk. Pengarna går till forskningen om hjärt- och kärlsjukdomar.

Hjärt-Lungfondens kanaler för insamling:

- TV.
- Tryckta och digitala annonser.
- Insamlingsbrev.
- Telemarketing till befintliga givare.
- Egna kanaler som webb, sociala medier och tryckt material.

Postkodlotteriet

2025 delade Postkodlotteriet ut 21 miljoner kronor till Hjärt-Lungfonden i samband med den stora utdelningen. I december fick vi även en extra gåva på 500 000. Tack vare alla lottköpare får Hjärt-Lungfonden ett viktigt bidrag till forskningen.

Företagssamarbeten

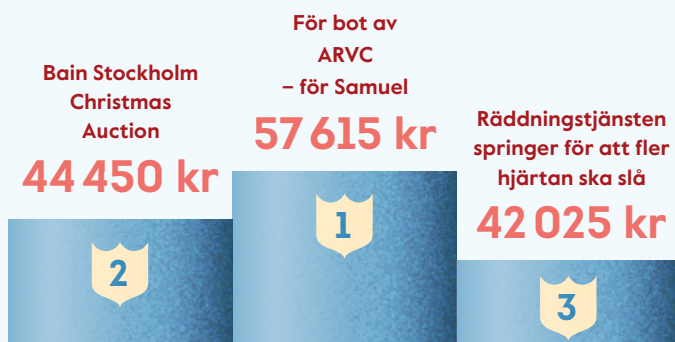
Under året har Hjärt-Lungfonden haft ett samarbete med Di Luca/Zeta. För att locka företag att ge gåvor lanserades under året olika paket, ett guld, silver och bronspaket beroende på gåvobelopp. Vill ditt företag stötta Hjärt-Lungfonden? Kontakta Paula Lillo, paula.lillo@hjärt-lungfonden.se eller besök hjärt-lungfonden.se/stod/oss/foretagsgava

STARTA EN INSAMLING OCH STÖTTA FORSKNINGEN

Runt om i landet samlar eldsjälar in pengar till förmån för Hjärt-Lungfonden. En egen insamling är lätt att starta via egen-insamling.hjart-lungfonden.se/Egen-Insamling/

Skapa en personlig insamling och gör verklig skillnad i kampen mot hjärt- och lungsjukdomar. När du startar en egen insamling stöttar du forskningen samtidigt som man hyllar någon som du bryr dig om. Genom att dela insamlingen i dina egna sociala medier kan du få en bra spridning. **Vill du också skapa en egen insamling? Läs mer på hjärt-lungfonden.se/stod-oss/egen-insamling/**

TOPP 3 EGNA INSAMLINGAR 2025

FJÄLLMARATON FÖR FORSKNINGEN

Brandmannen Fredrik Moberg sprang ett fjällmaraton i full brandmansutrustning för att samla in pengar till hjärt- och lungforskning.

Fredrik arbetar som deltidbrandman i Idre-fjällen och möter ofta människor som drabbats av hjärtstopp när han larmas ut i väntan på ambulans. Erfarenheterna fick honom att vilja bidra till forskningen och samtidigt sprida kunskap om hur viktigt det är att kunna hjärt-lungräddning.

När Craft Idre fjällmaraton arrangerades bestämde han sig för att springa loppet – i full brandmansutrustning och med en QR-kod till Hjärt-Lungfondens insamling på bröstet.

Det 45 kilometer långa terrängloppet går över fjäll, stigar och steniga partier. Att springa i brandmansställ innebar dessutom över tio kilo extra vikt.

– Det var som att springa i en bastu. Jag var genomsvettig nästan hela tiden, berättar Fredrik.

Trots den tuffa utmaningen tog han sig i mål på drygt sju timmar. Samtidigt väckte insatsen stor uppmärksamhet, både lokalt och runt om i landet.

För Fredrik var loppet ett sätt att lyfta vikten av att fler lär sig hjärt-lungräddning och att bli sms-livräddare.

– Ibland möts vi av personer som redan har påbörjat HLR innan vi kommer fram. Det kan vara helt avgörande.

Insamlingen gick över förväntan. Hittills har den samlat in mer än **40 000 kronor** till Hjärt-Lungfondens arbete för livsviktig forskning.

ELIN ANDERSSON

Ålder: 47

Familj: maken Christian, barnen Olivia 21 år och Moa 17 år.

Bor: Vellinge

Gör: Verksamhetsutvecklare, driver Instagramkontot elinstrokefighter och är **ambassadör** för Hjärt-Lungfonden.

Intressen: Träna, resa, utmaningar och äventyr, umgås med familj och vänner.

INGET STOPPAR STROKEKÄMPEN ELIN

För tre år sedan drabbades Elin Andersson av en stroke. Med sin målmedvetenhet är hon tillbaka i arbete, klättrar i berg och åker slalom igen. Samtidigt samlar hon in pengar till den viktiga forskningen.

I somras försökte du bestiga toppen av Kebnekaise för strokeforskningen tillsammans med ett 30-tal andra. Hur gick det?

– Tyvärr kom jag inte hela vägen upp. Underlaget blev en utmaning, det var för mycket sten och tempot var för snabbt för min förmåga. Jag fick avbryta efter ett par kilometer.

Hur gick tankarna då?

– Jag blev ledsen, arg och besviken. Men nu i efterhand inser jag att det var rätt beslut och jag är stolt över att jag samlade in över **30 000 kronor** till Hjärt-Lungfonden.

Det har gått tre år sedan du drabbades av stroke. Vad hände?

– Det var en tidig förmiddag och helt plötsligt blev jag väldigt yr. Mina vänner gjorde akuttestet och jag kunde inte höja min arm och jag pratade sluddrigt. En ambulans var på plats inom tio minuter. Till sist kom jag till neurointensiven i Lund.

Hur mätte du när du vaknade?

– Jag var halvsidesförlamad, oförmögen att flytta blicken, prata eller röra mig. Jag förstod att det här skulle bli min största utmaning.

Vad hände sedan?

– Mina första övningar var att förflytta mig från sängen till en rullstol och sedan att stå och gå. Jag fick börja om med allt. Efter knappt ett år var jag tillbaka på mitt jobb, kunde gå och fungera hyfsat i vardagen. Det var en enorm lättnad!

Du driver instagramkontot Elinstrokefighter. Varför startade du det?

– Jag driver det för att inspirera andra, jag får mycket kärlek och hejarop när jag berättar om min vardag och mina framsteg. Det är fantastisk roligt!

I början av året åkte du slalom igen. Berätta!

– Sedan jag fick min stroke har jag längtat efter att få åka utför igen. Tack vare Totalskidskolan i Åre fick jag lära mig att åka lift och ta mig nedför backen igen. Det var oerhört stort. Jag hoppas att andra kan se mig och tänka, ge aldrig upp!

Vilket är dina nästa mål?

– Jag ska ta revansch och försöka ta mig upp på Kebnekaise under 2027. Jag ska också försöka lära mig att simma igen.

FEMTIO ÅR SEDAN SONEN DOG AV HJÄRTFEL

Anneli, 76, och Harry, 77, har skrivit ett testamente där en del av deras kvarlåtenskap ska gå till Hjärt-Lungfonden. Beslutet handlar om sonen Oliver, som dog efter en hjärtoperation när han var sex år gammal.

Trots att det har gått 50 år minns Anneli och Harry fortfarande hur det var att förlora ett barn med ett medfött hjärtfel.

– Tiden läker inte sår. Saknaden efter ett barn finns alltid kvar, säger Harry.

Oliver föddes 1968, innan hjärtfel kunde upptäckas med ultraljud under graviditeten. Hans hjärtfel upptäcktes först efter födseln.

– Det visade sig att han hade ett hål i en hjärtklaff och en förträngning i lungpulsådern, berättar Anneli.

Olivers första år blev stillsammare än för andra barn.

– Han orkade inte springa och busa som

de andra, men han hittade andra sätt. Han tyckte om att rita och måla. Vi tänkte aldrig att han kunde dö, säger de.

Anneli tittar ned.

– Oliver var en varm pojke. Jag minns mest hur han var som person. Honom saknar jag, säger hon.

Oliver var sex år behövde hans hjärta opereras. Den 16 september 1974 var det dags.

– Vi fick vara hos honom en stund innan han rullades i väg för att sövas. Han var rädd och ledsen, säger Anneli.

Efter operationen skulle Oliver ligga i respirator i två veckor. På den fjärde dagen ringde sjukhuset.

– En sköterska sa att jag borde komma. Jag förstod direkt att något var allvarligt, minns Harry.

Detta var innan mobiltelefonernas tid och Anneli gick inte att nå. Harry åkte ensam till sjukhuset. När han kom fram var Oliver död. Operationen hade blivit en för stor belastning på hans redan ansträngda hjärta.

– Jag visste inte hur jag skulle berätta för Anneli, säger Harry.

Paret fick senare två döttrar och i dag finns både barnbarn och bonusbarnbarn i familjen. Olivers systrar besöker ofta minneslunden där han vilar.

Anneli och Harry är medvetna om att Oliver troligen hade kunnat överleva om han fötts i dag.

Det är en av anledningarna till att de valt att inkludera Hjärt-Lungfonden i sitt testamente.

– Vi vill göra vad vi kan för att forskningen ska komma längre. Om mer forskning får stöd kan fler barn överleva och få leva sina liv. Andra föräldrar ska inte behöva gå igenom det vi har gjort, säger paret om sitt beslut.

Harry och Anneli Sillfors har skrivit ett testamente där en del av kvarlåtenskapen går till Hjärt-Lungfonden.

FAKTA OM HJÄRT- OCH LUNGSJUKDOM I SVERIGE

För att ge människor längre och friskare liv samlar fonden in och delar ut pengar till särskild utvald hjärt- och lungforskning.

Ungefär 30 000 svenskar dör av hjärt-kärlsjukdom varje år i Sverige. Det motsvarar nästan en tredjedel av alla dödsfall i landet. Det innebär att dessa sjukdomar sammantagna, med bred marginal, är den vanligaste dödsorsaken.

Fler drabbade att vänta

Över 2,2 miljoner svenskar lever med hjärt-kärlsjukdom enligt statistik från Socialstyrelsen. Och det lär inte bli färre framöver. Körningar i Folkhälso-myndighetens med fleras simuleringsverktyg NCD-Sim visar att det årliga antalet nya fall av hjärt-kärlsjukdom i Sverige förväntas öka från 2024 års nivå på 139 000 till 210 000 år 2075 – en ökning med 51 procent. Scenariot påverkas till stor del av att åldersgruppen över 70 år väntas öka kraftigt under kommande decennier.

De dödligaste hjärt-kärlsjukdomarna är hjärtinfarkt och stroke. Den senaste tillgängliga statistiken från Socialstyrelsen gäller 2024, då drabbades ungefär 20 300 personer i Sverige och cirka 4 000 avled efter att ha fått en hjärtinfarkt. Omkring 24 400 personer drabbades av stroke samma år, och cirka 5 200 avled efter en stroke.

Omkring en miljon lever med astma

Lungsjukdomar är också mycket utbredda i Sverige. Minst 1,3 miljoner människor är drabbade. Folksjukdomarna astma och KOL är de vanligaste. Mellan 400 000 och 700 000 människor i Sverige beräknas ha sjukdomen KOL medan 800 000 – 1 200 000 uppskattas leva med astma.

40 000

vuxna svenskar och cirka 30 000 barn uppskattas i dag leva med ett **MEDFÖTT HJÄRTFEL.**

13,3%

av personerna som drabbades av **HJÄRTSTOPP** utanför sjukhus 2024 levde efter 30 dagar.

Spirometri är en av undersökningarna som SCAPIS-deltagarna genomgår. Här genomförs den av sektionsledare Josefin Berglund.

IVARS JEGERS:

MED ETT HJÄRTA SOM SVIKTAR

Ivars Jegers, 80, lever sedan tre år med hjärtsvikt. Men i hans hjärta ryms också en sorg efter en älskad hustru och spår efter en hjärtinfarkt.

– Mitt hjärta har två funktioner. Att pumpa blod men också att ge kärlek, säger han.

Sedan tre år lever Ivars Jegers med hjärtsvikt och det är över 20 år sedan han drabbades av en hjärtinfarkt. Hustrun Inger gick bort i alzheimer i november 2024.

– Det är tomt, hon har inte lämnat mitt hjärta, säger han.

Ivars Jegers har hunnit bli 80 år och är inte en man som blickar bakåt eller ångrar saker. Han berättar sakligt om de många åren han pendlade från hemmet utanför Sandviken till Stockholm. Ivars var med och grundade bolaget Kairos Future i början av 90-talet. Det var också under den här tiden som Ivars hjärta började krångla. På väg till Stockholm med ett tidigt morgontåg kände han sig plötsligt lätt illamående och ett lätt tryck över bröstet.

– Men jag jobbade klart och tog tåget hem.

Inger såg till att han sökte vård och på Gävle sjukhus konstaterades att han hade drabbats av en hjärtinfarkt.

– Jag var bara 58 år och fick en chock. Jag var vältränad, hade sprungit nio maratonlopp och tre Lidingölopp. Jag hade koll på min hälsa men ändå sa hjärtat ifrån, berättar han.

Han nämner memento mori – orden som handlar om vår dödlighet – eller ordagrant ”kom ihåg att du måste dö”.

– Jag var tvungen att stanna upp och tänka kring hur nära jag faktiskt var att dö.

Skrämmande ändå. Fram tills min infarkt har jag bara tänkt på hjärtat som ett organ som pumpar blod och som låter mig leva. Men efter hjärtinfarkten började jag tänka mer på att hjärtat också är ett organ där känslor sitter.

Livet rullade på, sönerna växte upp och flyttade hemifrån. Ivars fortsatte jobba och föreläsa. Han skötte sin hälsa, var och är både påläst och insatt. Men så, för två år sedan, när Inger kämpande med sina minnen på ett vårdhem i Gävle, tog plötsligt orken slut. Att gå en kort sträcka från perrongen på tågstationen i Sandviken till den översnöade bilen på parkeringen var värre än ett tidigare sprunget maraton.

– Jag gick i etapper, höll mig i lyktstolparna, stänkande och svor. Jag flåsade och orkade nästan inte lyfta benen.

Till slut lyckades han samla kraft och köra hem. Dagen efter fick han skjuts till sjukhuset. Där konstaterade läkarna att Ivars har drabbats av hjärtsvikt.

– Det är väl troligt att min hjärtinfarkt ledde till hjärtsvikt. Nu äter jag medicin. Jag mår bra, går promenader och rör på mig. Men jag blir lättare andfådd och trött. Jag är sällan orolig utan tänker framåt och vägrar att vara summan av mina diagnoser.

Även om Ivars tycker att han mår tiptopp har han de sista månaderna märkt en skillnad i kroppen. Han känner sig tröttare. Men läkarna har inte hittat något, nya ultraljud och undersökningar väntar. Hans egen teori är att det är sorgen efter Inger som har lett till en hjärtesorg.

– Jag älskar henne ännu. Och detta är ju något jag måste ta hand om själv – inte kardiologerna. Men trots sorg och sjukdomar bubblar Ivars av livsglädje.

– Livet är ändå meningsfullt. Det är kul att leva även om det är tungt ibland. Jag kan både tänka och känna. På det stora hela betraktar jag mig som frisk, trots hjärtinfarkt, hjärtsvikt och trasig rygg, avslutar han.

IVARS JEGERS

Ålder: 80 år.

Bor: Forsbacka utanför Gävle/
Sandviken.

Karriär: Grundade Kairos Future
1994, ett analysföretag som arbetar
med framtidsfrågor. Har skrivit flera
böcker och föreläst i ämnet.

Familj: Två söner och fyra barnbarn,
änkeman sedan 2024.

Intressen: Läsa, skriva böcker,
fotboll, lyssna på musik, konst och
resor.

Diagnos: Hjärtinfarkt 2004 och
hjärtsvikt sedan 2023. Lever även
med spinal stenos.

FORSKNINGEN ÄR VÅR METOD

Nästan allt som vi i dag vet om sjukdomar, riskfaktorer, behandlingsmetoder och diagnostik på hjärt- och lungområdet bygger på gedigna forskningsinsatser.

FORTSATT STORT ANSÖKNINGS- TRYCK

Under 2025 inkom totalt

924
ansökningar

om forskningsstöd – alla anslagstyper inräknade – att jämföra med 940 under 2024. Under fondens jubileumsår 2024 utdelades ett särskilt jubileumsanslag, vilket kan förklara minskningen 2025.

Redan i kampen mot tuberkulosen under 1900-talets första hälft satsade Hjärt-Lungfondens föregångare, Nationalföreningen mot tuberkulos, på medicinsk forskning. Föreningen gav stöd till projekt och metoder som syftade till att begränsa utbredningen av den fruktade infektionssjukdomen i Sverige.

I dag är forskningen ännu tydligare. Hjärt-Lungfondens viktigaste instrument i kampen mot hjärt- och lungsjukdomar.

Den största oberoende finansiären

Hjärt-Lungfonden är den största och viktigaste oberoende finansiären av hjärt- och lungforskning i Sverige. Fondens samlade utdelning till oberoende forskning inom hjärta och lunga har på senare år överstigit både det tillskott som dessa forskare erhållit från staten via Vetenskapsrådet och det som de fått via så kallade ALF-medel.

Skräddarsydda anslagsformer

Hjärt-Lungfonden vill uppmuntra forskning inom hela hjärt-, kärl- och lungområdet. Fonden eftersträvar en

jämn fördelning av erfarna, lovande och nytänkande forskare av båda könen, från olika specialistområden och från olika delar av landet.

Därför är det viktigt att fonden har stödformer som tillgodoser så många behov som möjligt. Anslagen behöver rikta sig såväl till unga och lovande forskare som till världsledande forskargrupper. Du ser hela bredden av våra anslagsformer i grafiken här intill. Många av dem är nytillkomna på senare år. Hjärt-Lungfonden presenterar löpande nya typer av anslag som står i samklang med forskarvärldens och samhällets utveckling.

Forskningsrådet bedömer

Det är Hjärt-Lungfondens forskningsråd som tillsammans med ytterligare en grupp sakkunniga experter bedömer forskarnas ansökningar. När det gäller några anslagsformer görs bedömningen i stället av en nordisk bedömargrupp. Ett av många viktiga kriterier i urvalsprocessen är att forskningen har klinisk relevans så att den kan omsättas i praktisk vård

Våra anslagsformer 2025

så snart som möjligt. Forskningsrådet arbetar efter en strukturerad bedömningsmodell där grundregeln är att fördela pengar till den forskning som har högst kvalitet och som bedöms ha de bästa förutsättningarna att göra nytta.

Forskningsrådet föreslår sedan för styrelsen vilka forskare som bör beviljas anslag.

Under 2025 ingick 24 ledamöter i forskningsrådet som består av välmeriterade forskare inom hjärt-, kärl- och lungområdet från hela Sverige.

Bedömningsgrupper gör jobbet

Vid bedömningen av ansökningarna till Hjärt-Lungfondens stora anslagsomgång delas forskningsrådets ledamöter och de övriga anlitade medicinska sakkunniga in i bedöm-

ningsgrupper. 2025 var det tio grupper. De omfattas av strikta jävsregler för att säkra en objektiv bedömning av ansökningarna. Sedan 2021 deltar en utomstående observatör vid bedömningsgruppernas möten med uppgift att särskilt bevaka att ansökningarna bedöms objektivt och att beviljningen av anslag sker enligt riktlinjerna.

Hjärt-Lungfonden fördelade cirka

524 miljoner
kronor till forskningen under 2025

ATT FÅ ANSLAG - SÅ GÅR DET TILL

Under hela året tar Hjärt-Lungfonden emot **generösa gåvor** från sina givare. Medlen fördelas till utvald forskning genom ett kvalitetssäkrat bedömningsarbete.

1

Hjärt-Lungfonden tar emot ansökningar under **april och maj**.

2

Under **sommaren** läser Hjärt-Lungfondens experter ansökningarna.

3

Under **september och oktober** träffas bedömningsgrupperna och diskuterar ansökningarna.

4

I **november** enas rådsberedningen om ett förslag till beslut.

5

I **mitten av november** beslutar styrelsen om anslagsfördelningen och forskarna får besked.

FOTNOT: Detta gäller anslagstyperna inom den stora anslagsomgången, exempelvis projektbidrag.

Våra största anslag

Sedan 2008 har Hjärt-Lungfonden årligen utlyst Stora forskningsanslaget på 15 miljoner kronor som fördelas över tre år. Det näst största anslag i egen regi är Prins Daniels anslag för yngre lovande forskare på totalt sex miljoner kronor fördelat över tre år.

För femte gången utdelades 2025 Norhedsstiftelsens preventionsanslag via Hjärt-Lungfonden. Anslaget, som går till forskning om prevention och levnadsvanor, omfattar sex miljoner kronor fördelat på tre år.

Utöver detta delade fonden 2025 för fjärde gången ut ytterligare ett preventionsinriktat anslag i egen regi på totalt tre miljoner kronor. Även detta anslag löper över en treårsperiod.

Den största andelen av utbetalade medel utgjordes 2025 i vanlig ordning av projektmedel till angelägna forskningsprojekt inom hjärt-, kärl- och lungområdet.

Utöver projektbidragen och de stora anslagen finansierar Hjärt-Lungfonden bland annat SCAPIS, forskarmånader, forskartjänster och stipendier för forskning utomlands (se grafik på föregående sida).

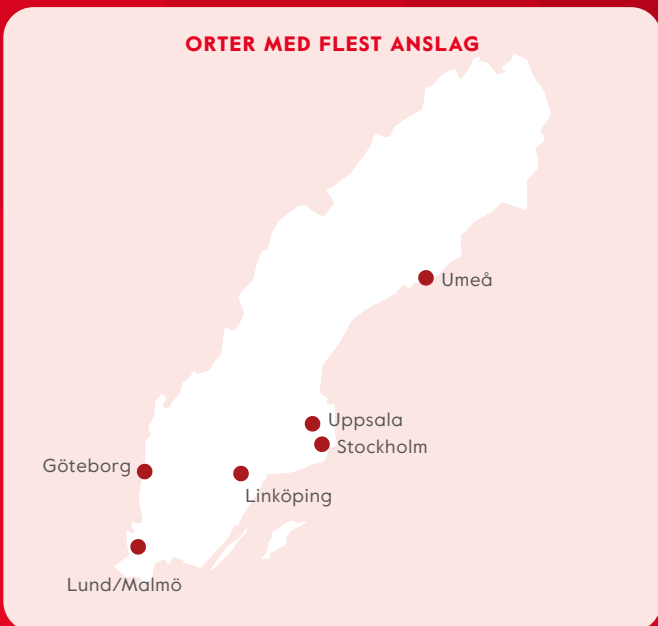
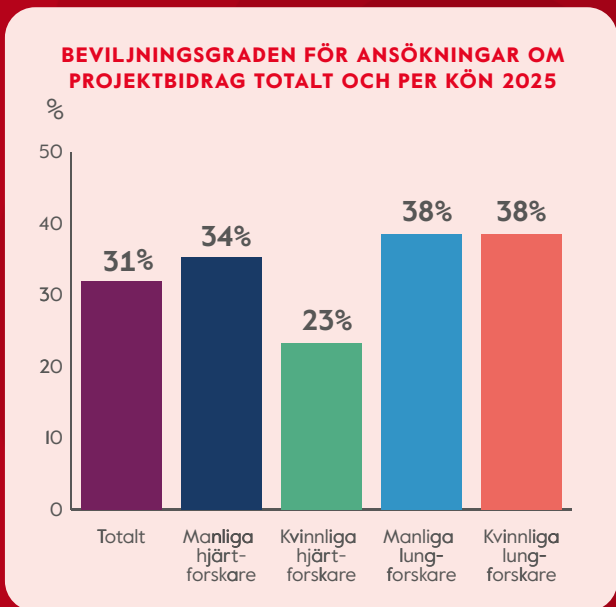
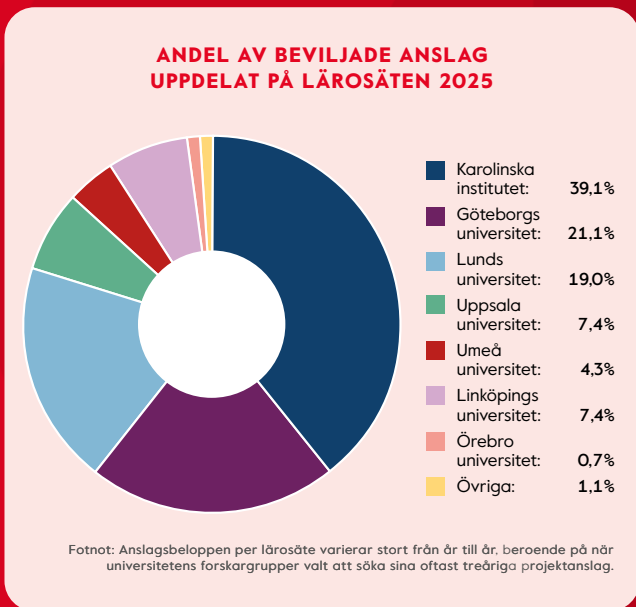
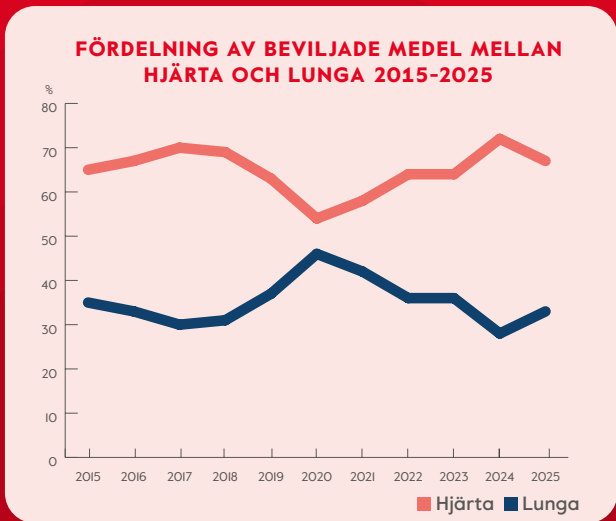
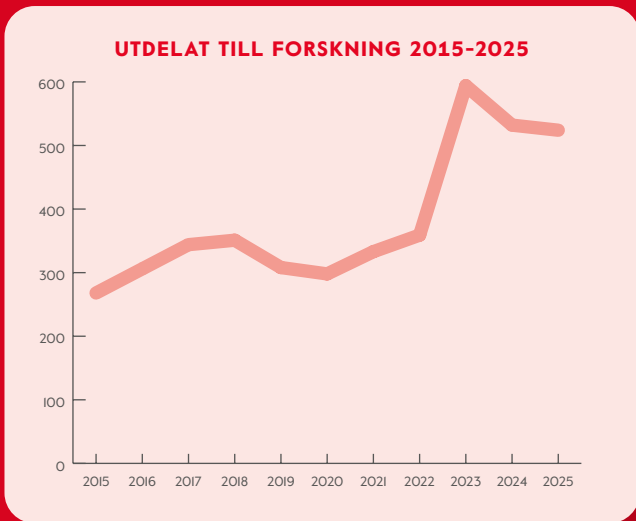
Läs vilka som tilldelades våra största anslag 2025 på sidan 34.

ÖVER EN HALV MILJARD - MED RÅGE

Hjärt-Lungfonden samlade in omkring

593 miljoner

kronor till forskningen under 2025. Det är andra gången som insamlingen passerat en halv miljard kronor under ett enskilt år.

FORSKARNA ANSÖKTE OM ANSLAG FÖR TOTALT

2,6 miljarder kronor 2025

- ATT JÄMFÖRA MED 2,5 MILJARDER 2024

TOTALT SETT PÅGICK CIRKA

330 forskningsprojekt

MED FINANSIERING FRÅN HJÄRT-LUNGFONDEN UNDER 2025

2025 ÅRS ANSLAGSUTDELNINGAR

Stora forskningsanslaget och Prins Daniels anslag för yngre lovande forskare är fondens största och mest prestigefyllda anslag. Här berättar de största anslagstagarna 2025 om sina forskningsprojekt – och vad tillskottet av resurser betyder.

Hjärt-Lungfondens
Stora
Forskningsanslag

15

MILJONER
KRONOR

fördelat över tre år

STORA FORSKNINGSANSLAGET TILL FORSKNING OM HJÄRTTRANSPLANTATIONER

Hjärt-Lungfondens Stora Forskningsanslag 2025 gick till **Johan Nilsson**, professor och överläkare i thoraxkirurgi och bioinformatik vid Lunds universitet.

Vad handlar ditt projekt om?

– Projektet handlar om att förbättra möjligheterna till hjärttransplantation genom att ta bättre tillvara på donerade hjärtan. Forskningen fokuserar dels på en ny metod för att bevara hjärtan under transport, dels på att mer tillförlitligt bedöma ett hjärtas funktion före transplantation.

Vad är forskningens mål?

– Målet är att vi ska kunna transplantera

flera hjärtan på ett säkert sätt. I dag används av olika anledningar bara en tredjedel av alla donerade hjärtan. Min förhoppning är att vi i framtiden ska kunna ta tillvara betydligt fler, vilket skulle kunna rädda många liv.

Vilka är dina drivkrafter?

– Mina drivkrafter är nyfikenhet och problemlösning. Att förstå komplexa medicinska samband och hitta praktiska lösningar som kan komma människor till nytta.

Vad betyder forskningsanslaget för dig?

– Det ger oss en trygghet i att vi kommer att kunna slutföra de här resurskrävande studierna.

John Pernow, överläkare och professor samt ordförande i Hjärt-Lungfondens forskningsråd, Kristina Sparreljung, generalsekreterare för Hjärt-Lungfonden och Johan Nilsson, professor och överläkare i thoraxkirurgi vid Lunds universitet under utdelningen av Stora forskningsanslaget.

Hjert-Lungfondens generalsekretärere Kristina Sparreljung, docent Bahira Shahim och Prins Daniel vid utdelningen av Prins Daniels anslag till yngre lovande forskare på Kungliga slottet.

PRINS DANIELS ANSLAG TILL FORSKNING OM HJÄRTKLAFFAR

Prins Daniels anslag för yngre lovande forskare 2025 tilldelas docent **Bahira Shahim** vid Karolinska institutet, för hennes forskning om hjärtklaffssjukdom.

Vad handlar ditt projekt om?

– Min forskning handlar om hjärtklaffssjukdom, särskilt mitralisklaffprolaps. Projektet handlar om att kartlägga hur klaffsjukdomen uppkommer, vilka patienter som drabbas av allvarliga rytmrubbningar och plötslig hjärtdöd, och om klaffkirurgi kan minska risken för allvarliga rytmrubbningar.

Vad är forskningens mål?

– Min förhoppning är att vi ska kunna

röra oss mot precisionsmedicin, där vi kan skräddarsy en behandling och uppföljning utifrån patienternas specifika sjukdomsbild.

Vilka är dina drivkrafter?

– Möten med människor. Att arbeta nära patienter och förstå deras sjukdom bättre är det som driver mig.

Vad betyder forskningsanslaget för dig?

– Jag har haft anslag från fonden i många år och det har betytt enormt mycket. Studierna är resurskrävande, och anslaget är avgörande. Alla generösa gåvor från givarna möjliggör viktig forskning som i slutänden kommer patienterna till stor nytta.

Prins Daniels anslag
för yngre
lovande forskare

6

MILJONER
KRONOR

fördelat över tre år

Norhedsstiftelsens
Preventionsanslag via
Hjärt-Lungfonden

6

MILJONER
KRONOR

fördelat över tre år

PREVENTIONSANSLAG TILL INDIVIDANPASSADE KOSTRÅD

Norhedsstiftelsens Preventionsanslag via Hjärt-Lungfonden gick 2025 till

Rikard Landberg, professor i mat och hälsa vid Chalmers tekniska högskola.

Vad handlar ditt projekt om?

– Vi vet vad som generellt är bra att äta, men vi ser att individanpassade kostråd kan vara mer effektiva än generella riktlinjer. Vi vill ta reda på exakt hur vi kan skräddarsy kostråd för att optimera hälsan och minska risken för hjärt-kärlsjukdom

Vad är forskningens mål?

– Vår hypotes är att vi kan anpassa

kosten så att kroppens nedbrytning av maten och reaktioner på denna blir mer gynnsam, vilket i sin tur kan minska risken för sjukdom.

Vilka är dina drivkrafter?

– Vi vill ta fram en transparent och vetenskapligt validerad metod som kan vara tillgänglig för alla och ge en mer komplett bild av hur kost påverkar hälsan på

lång sikt.

Vad betyder forskningsanslaget för dig?

– Det känns fantastiskt att få detta anslag! Det säkrar att vi kan genomföra vår datainsamling fullt ut och analysera resultaten enligt plan.

TRÄNINGSPROGRAM FÖR PERSONER MED POTS

Hjärt-Lungfondens preventionsanslag 2025 gick till **Viktor Hamrefors**, docent vid Lunds universitet och läkare vid Skånes universitetssjukhus.

Vad handlar ditt projekt om?

– Hjärt-kärlsjukdomen POTS påverkar livskvaliteten kraftigt, och många av dessa patienter har svårt att klara vardagen. Tidigare studier har visat att fysisk träning kan minska symtomen, men det saknas större studier som bekräftar detta.

Vad är forskningens mål?

– Om resultaten visar att träningen minskar symtomen kan det bli en viktig del av

framtidens POTS-behandling. Vi vill se om träningsprogrammet kan implementeras i stor skala inom sjukvården.

Vilka är dina drivkrafter?

– Om vi kan bekräfta att träning hjälper patienter med POTS kan vi ge dem en evidensbaserad behandling som i dag saknas. Det skulle vara ett stort framsteg för både patienter och sjukvården.

Vad betyder forskningsanslaget för dig?

– Det gör att vi kan genomföra studien fullt ut. Förhoppningen är att resultaten ska bidra till ökad livskvalitet hos personer med POTS som i dag har svårt att klara vardagen.

AI SOM STÖD I AKUTSJUKVÅRDEN

Ulf Ekelund är professor i akutsjukvård vid Lunds universitet och läkare vid Skånes universitetssjukhus. Han har tilldelats 3 miljoner kronor för forskning om AI i akutsjukvården.

Vad handlar ditt projekt om?

– I mitt projekt ska vi testa ett AI-baserat beslutsstöd som hjälper läkare att bedöma risken för hjärtinfarkt eller död hos patienter som kommer till akuten med bröstsmärta. Verktöget byggs in i journalsystemet och ska testas på akutmottagningarna i Lund, Malmö och Helsingborg.

Vad är forskningens mål?

– Målet är att undersöka om AI-stödet kan förbättra läkarnas beslutsfattande, den vård som ges på akutmottagningen och i förlängningen utfallet för patienterna.

Vilka är dina drivkrafter?

– Jag är nyfiken och tycker det är spännande och roligt att försöka förbättra och effektivisera vården på akutmottagningen. För mig är det ett privilegium.

Vad betyder forskningsanslaget för dig?

– Anslaget gör det möjligt för mig och mina medarbetare att under flera år framåt bedriva forskning av hög kvalitet som kan förbättra vården för våra akutpatienter.

Ulf Ekelund
har tilldelats

3

MILJONER
KRONOR

i projektanslag från
Hjärt-Lungfonden

BÄTTRE KUNSKAP OM EN SÄLLSYNT LUNGSJUKDOM HOS BARN

Emma Goksör har tilldelats 2,7 miljoner kronor för forskning om primär ciliär dyskinesi (PCD), en allvarlig och ärftlig lungsjukdom hos barn. Studien genomförs tillsammans med överläkaren och doktoranden **Christina Kavouridou**.

Vad handlar ditt projekt om?

– Projektet handlar om att öka kunskapen kring primär ciliär dyskinesi, en sällsynt sjukdom som gör att barn får återkommande infektioner i luftvägarna och riskerar allvarliga lungskador.

Vad är forskningens mål?

– Målet är att kartlägga hur vanligt PCD är hos barn i Sverige, hur diagnosen

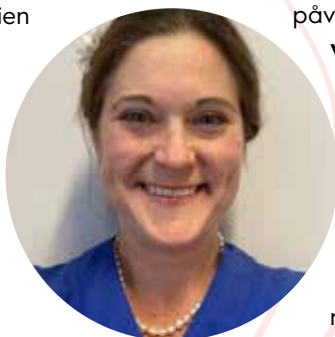
ställs och vilken behandling barnen får. Vi följer också barnen över tid för att förstå hur sjukdomen utvecklas och vad som påverkar prognosen.

Vilka är dina drivkrafter?

– Att barn med en allvarlig lungsjukdom ska få rätt diagnos i tid och bästa möjliga behandling. Ökad kunskap kan göra stor skillnad för både barnen och deras familjer.

Vad betyder forskningsanslaget för dig?

– Det gör det möjligt att samla in och följa data från barnkliniker i hela Sverige och att följa barnen över tid. På sikt kan resultaten bidra till mer jämlik och individanpassad vård för barn med PCD.

Emma Goksör
har tilldelats

2,7

MILJONER
KRONOR

i projektanslag från
Hjärt-Lungfonden

FRÅN PATIENT TILL FORSKARE

De egna erfarenheterna av att vara patient som barn fick Julia Aulin att utbilda sig till läkare och intressera sig för forskning. Genom Hjärt-Lungfondens mentorsprogram har hon också fått ett nätverk som stöttar.

Julia Aulin, 43, är specialistläkare i kardiologi vid Akademiska sjukhuset i Uppsala och forskare vid institutionen för medicinska vetenskaper på Uppsala universitet. Hon har disputerat och är nu postdoktor vid neurologens translationella forskargrupp.

– Att det blev läkare som yrke har en självklar förklaring, berättar Julia.

När hon var sex år fick hon diagnosen skolios, en ryggradsförändring där ryggraden kröks i sidled, ofta med samtidig rotation av kotorna. En diagnos som har präglat henne.

– När jag var åtta år konstaterades att kröken hade blivit kraftigt förvärrad. Jag tvingades bära en hård platskorsett 23 timmar om dygnet fram tills jag var 17 år.

Målet med korsettbehandlingen var att kröken skulle stanna där den var och inte förvärras när Julia växte.

– Min krök blev bättre och mer än halverades. Det är en riktig solskenshistoria. Jag slapp steloperation och fick som 18-åring bekräftat att det var unikt. Allt detta ledde till att jag kände en enorm tacksamhet för vården och jag fick kunskap i hur det är att vara patient. Det väckte något hos mig, berättar Julia.

När det var dags att bestämma sig för universitetsstudier föll valet på läkarprogrammet. Under AT-tjänstgöringen väcktes intresset för kardiologi. Julia tjänstgjorde på akutmottagningen.

– Bröstsmärta var mest intressant. Det är

hands on, snabba beslut och man får ofta konkreta svar, svart på vitt, under ett och samma jourpass. Dessutom finns det, tack vare forskning och utveckling, mycket vi kan göra inom kardiologin. Det är väldigt tillfredsställande.

Hennes personliga egenskaper, att ta snabba beslut och tänka på problem ur olika perspektiv, har hjälpt henne i arbetet.

– Jag älskar kombinationen av action, teamarbete och snabb återkoppling men också det andra, att sitta vid skrivbordet och tänka, skriva och läsa.

Intresset för forskning då? Julia förklarar det med att hon är född nyfiken och har en vilja att ta reda på hur saker fungerar eller hör ihop.

– Det är ofrånkomligt att börja fundera när jag träffar patienter. Jag kan använda min kunskap från kliniken i min forskning och tvärtom. I forskningen träffar jag dessutom många andra yrkesgrupper som till exempel statistiker. Det är väldigt kul och utvecklande. Men, säger hon, det har också varit slitigt. Särskilt under Julias graviditeter.

Hon kränktes konstant och blev i perioder inlagd i veckor. I dag har hon och maken Karl tre barn i åldrarna 7, 11 och 13.

– Det hade aldrig fungerat utan hjälp från familjen, mina föräldrar har varit och är ovärderliga. Det måste gå att kombinera men jag

JULIA AULIN

Ålder: 43

Familj: Maken Karl och tre barn.

Bor: Uppsala

Karriär: Disputerad specialistläkare i kardiologi. Går just nu den högskolepedagogiska grundkursen inför docentur.

Intressen: Älskar loppis, auktioner och att klä om möbler. Drömmer om att få inreda ett eget torp tidsenligt. Får energi av skidåkning (alpint), sociala sammanhang och att hänga med familj och vänner.

erkänner att jag också har blivit bra på att ibland bita ihop, konstaterar hon.

Maken Karl är neurolog och arbetar främst med strokepatienter. Även han forskar och paret diskuterar ibland forskning vid köksbordet.

– Vi har sett många gemensamma problem som vi skulle kunna utveckla mer med nya upptäckter.

Över middagen kan de tillsammans utbyta erfarenheter eftersom de sitter med snarlika problem.

– Lite nördigt kanske men vi har kommit på många bra saker tillsammans. Våra patienter har mycket gemensamt. Två skilda specialiteter

med skillnader men som hör ihop. Att arbeta tillsammans är väldigt roligt, berikande och spännande, säger Julia.

Hennes forskningsprojekt handlar om hur hjärtkärlsjukdom påverkar vår hjärna och hjärnhälsa, det vill säga kopplingen mellan hjärta och hjärna och hur en biomarkör skulle kunna mäta hjärnhälsa i ett blodprov.

– Drömmen är att vi kan hitta ett blodprov för att se hur hjärnan mår, det vill säga ett blodprov som återspeglar vår hjärnhälsa. För de flesta av kroppens organ har vi vanliga blodprover som talar om för oss hur just det organet mår, men för hjärnan är vi fortfarande beroende av dyr och mindre tillgänglig röntgendiag-

Läkaren och forskaren Julia Aulin, som jobbar på akademiska sjukhuset i Uppsala, brinner för hjärtan.

nostik. Vi vet ju att de som har förmaksflimmer har en större risk för att drabbas av stroke. Tänk om vi kunde se vilka som har högst risk att drabbas innan det faktiskt händer?

För ett år sedan blev Julia nominerad och antagen till Hjärt-Lungfondens mentorsprogram. Ett program som syftar till att stötta unga och lovande forskare och samtidigt behålla och utveckla den forskningskompetens som finns i Sverige.

– Det var några professorer på sjukhuset som frågade om de fick nominera mig och sedan valdes jag ut av Uppsala universitet som deras kandidat. Jag är jätteglad för den här möjligheten. Jag har träffat min grupp och mentor både digitalt och fysiskt under två år. Programmet har gett mig otroligt mycket, konstaterar Julia.

Julia berättar att hon tack vare mentorsprogrammet har fått konkreta tips på hur hon bäst skriver ansökningar och hur hon kan hitta bra strategier för den egna forskningen. Julia berättar att hon också har fått insikter om hur

det kan vara att leda en forskargrupp och vilka fallgropar som kan finnas längs den ibland krokiga och utmanande forskningsvägen.

– En sak som jag verkligen har fått insikt om är hur man kan stötta och hjälpa varandra. Vi är många i samma situation som upplever samma utmaningar. Till exempel att få avslag på ansökningar gång på gång kan lätt göra att man känner sig dålig. Men via mentorsprogrammet har jag förstått att alla upplever just det och känner så emellanåt. Det är en del av vardagen som forskare. Det är bara att glömma motgångarna och fira framgångarna, som min seniora professor så klokt summerat det, säger Julia med ett skratt.

Julia har anslag från Hjärt-Lungfonden för sin forskning.

– Det var helt avgörande för att jag fortsatte med min forskning. Jag har en stark drivkraft och jag vill bidra med mycket. Mitt jobb som läkare och forskare är otroligt tillfredsställande och roligt men det gäller att hålla i och hålla ut, konstaterar hon.

DÄRFÖR SATSAR HJÄRT-LUNGFONDEN PÅ ETT MENTORPROGRAM

För att locka och behålla unga forskare i Sverige har Hjärt-Lungfonden ett mentorprogram. Målet med programmet är stödja yngre lovande forskare i en fortsatt akademisk karriär.

Det första mentorprogrammet startade 2022 med sexton deltagare. Det avslutades 2024 då en ny grupp unga, lovande forskare började ett nytt program. För att komma med i programmet måste deltagarna nomineras av det universitet de tillhör. Den som nomineras ska inte vara äldre än 40 år och vara disputerad. Sedan är det Hjärt-Lungfondens forskningsråd som väljer ut vilka deltagare som kommer med. Det är viktigt att uppnå en jämn balans geografiskt och ämnesmässigt när programmet sedan startar.

– Anledningen att vi på Hjärt-Lungfonden började med mentorprogrammet är att vi sedan länge hade sett i vår statistik att många försvinner från forskningen

när de är i 40-årsåldern trots att de var disputerade och lovande. Vi undrade varför och gjorde en enkät som vi skickade ut, säger **John Pernow**, professor i kardiologi och ordförande i Hjärt-Lungfondens forskningsråd.

I svaren kunde man utläsa att många unga forskare uppgav att de saknade ett nätverk och var osäkra på hur man till exempel skriver bra forskningsansökningar, hur man får stöd av överordnande men också att många saknade en mentor att bolla med.

– Flera ansåg även att de hade ett stort behov av att få träffa likasinnade och att få stöd av äldre mer erfarna forskare. Detta syntes särskilt tydligt bland kvinnorna, fortsätter John Pernow.

För Hjärt-Lungfonden, som ju behöver bra forskare och forskning, var lösningen att skapa ett mentorprogram för unga lovande forskare under 40 år. När deltagarna har kommit med får de en utvald mentor, inom samma område och geografisk nära.

– De mentorer som vi matchar deltagarna med är seniora, kloka forskare som har varit med länge. Många av dem har suttit i våra forskningsråd. Sedan träffar de sina adepter ett par gånger varje år, antingen digitalt eller fysiskt. Hela gruppen har också träffar. På mötena

ordnas föreläsningar som berör olika delar av forskningen och deltagarna utbyter erfarenheter, förklarar John Pernow.

Varje grupp har mellan 15 och 20 deltagare och utvärderingarna talar sitt tydliga språk, de som har genomgått programmet fortsätter framgångsrik forskning och skriver fler ansökningar.

– Vi ser att programmen har gjort nytta. Deltagarna uppger i utvärderingarna att de har fått goda råd kring bland annat hur man skriver ansökningar på bästa sätt, hur man ska kunna sköta alla uppdrag, som både klinik och forskning samt hur man visar självständighet samtidigt som man ska samverka med andra. Det är inte lätt att hantera och då har nätverket och mentorerna gått in och stöttat.

Varje mentorprogram pågår under två år och den grupp som startade under 2024 avslutar sitt program i år. Under våren 2026 kommer ett nytt program starta.

– Vi ska modifiera och utveckla innehållet efter hand. Inom kort kommer vi att gå ut till universiteten och be dem nominera kandidater.

John Pernow är själv professor, överläkare och sitter i Hjärt-Lungfondens forskningsråd. Erfaren och kunnig i dag men han minns också hur det var att vara ung och osäker.

– Jag hade önskat mig ett sådant här program. Särskilt när jag osäker och famlande gick mellan institutioner, konstaterar han.

NYCKELPUNKTER OM PROGRAMMET:

Målgrupp: Yngre, lovande forskare vid landets medicinska fakulteter.

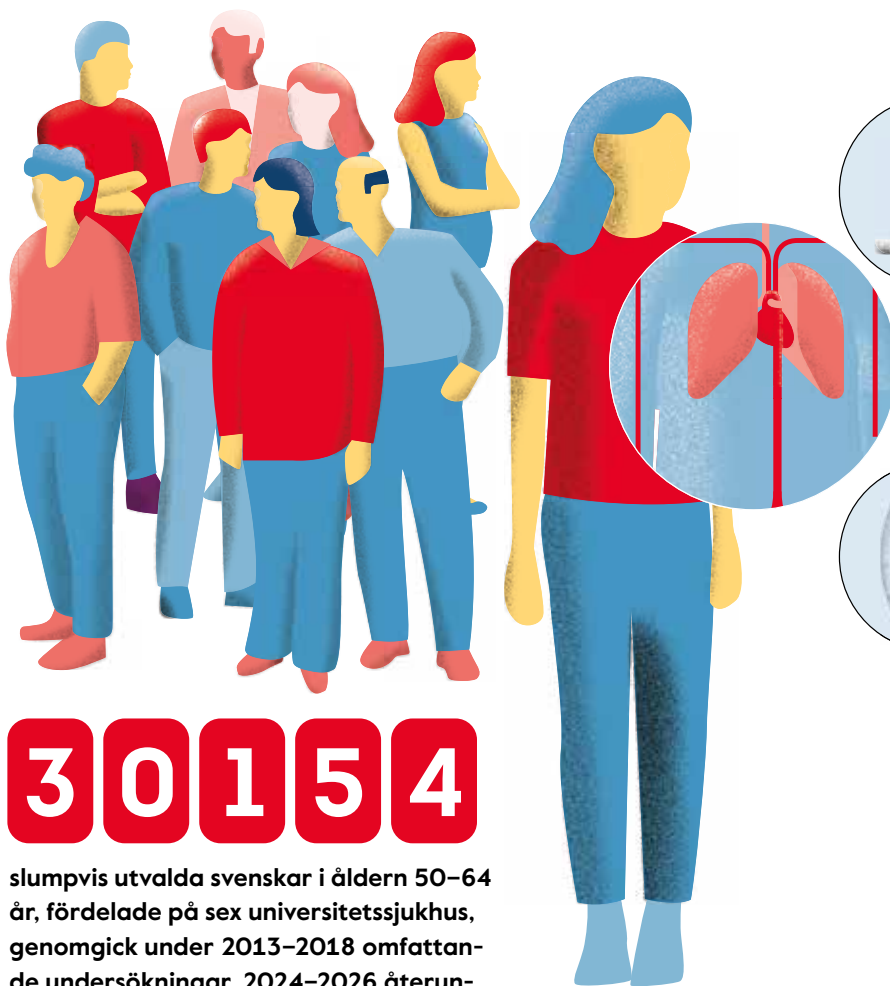
Omfattning: Tvåårigt program som inkluderar erfarna mentorer.

Syfte: Att stärka forskare inom hjärt-kärl- och lungområdet.

Tidigare omgångar har involverat över tio adepter nominerade från olika fakulteter.

SCAPIS – EN UNIK BEFOLKNINGSSTUDIE

Med SCAPIS – Sveriges största befolkningsstudie inom hjärta, kärl och lungor – är målet att kunna stoppa hjärt- och lungsjukdomar innan de uppstår. 2013–2018 undersöktes över 30 000 personer i SCAPIS. 2024 inleddes SCAPIS 2, som är en återundersökning av hälften av deltagarna. SCAPIS är Hjärt-Lungfondens största forskningsinsatsning.

30154

slumpvis utvalda svenskar i åldern 50–64 år, fördelade på sex universitetssjukhus, genomgick under 2013–2018 omfattande undersökningar. 2024–2026 återundersöks hälften av deltagarna.

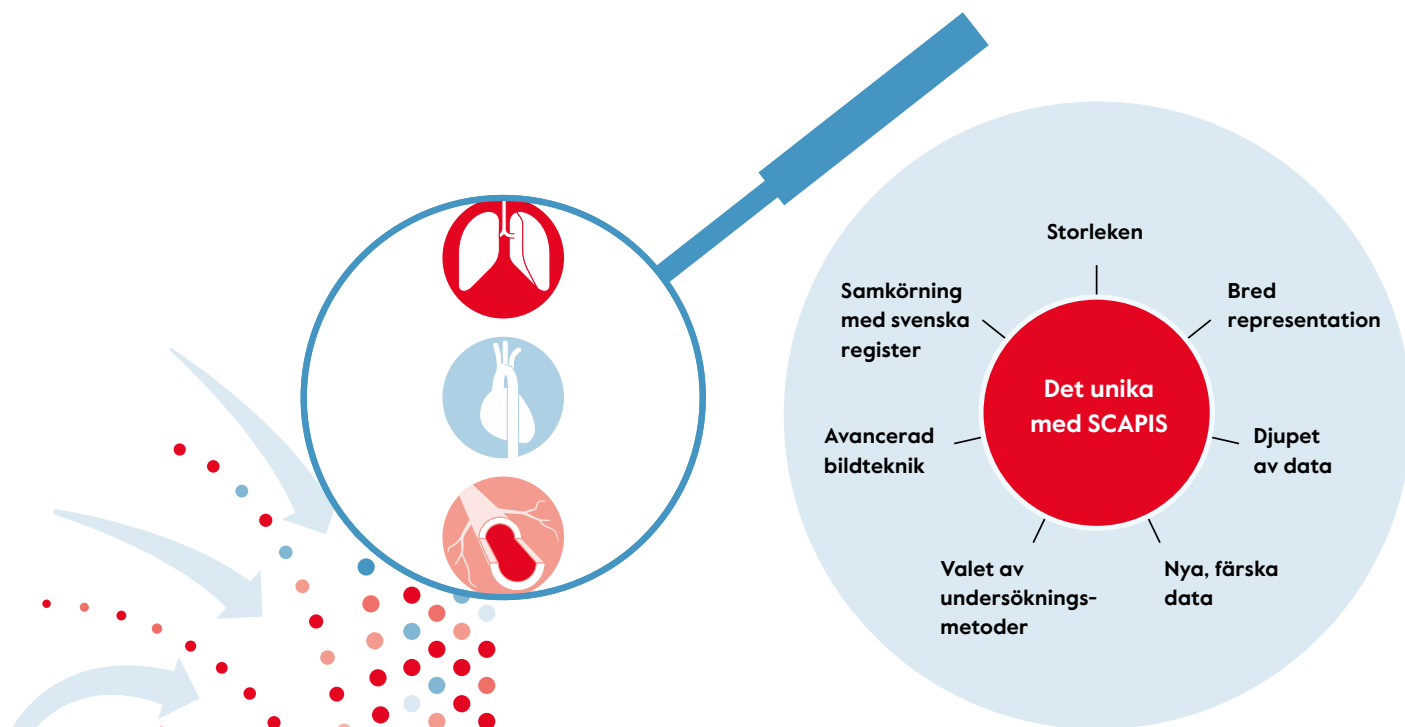
1

I första hand undersöktes lung- och hjärtstatus samt riskfaktorer som är kopplade till sjukdomar inom hjärta, kärl och lungor.

Det handlar bland annat om blodprov, ultraljudsundersökning, röntgen och lungfunktionstest, fysisk aktivitet och ett omfattande frågeformulär och kostenkät.

SCAPIS leds och drivs av forskare från universiteten och universitetssjukhusen i Göteborg, Linköping, Malmö, Stockholm, Uppsala och Umeå med Hjärt-Lungfonden som huvudfinansier.

- 2007:** SCAPIS föddes som idé av Björn Fagerberg, professor och överläkare i Göteborg. Hjärt-Lungfonden tillfrågas och blir delaktiga i utveckling och finansiering av SCAPIS.
- 2012:** 1 100 personer undersöks i en pilotstudie.
- 2013:** SCAPIS Göteborg startar upp sina undersökningar.
- 2014:** SCAPIS Malmö börjar sina undersökningar.
- 2015:** SCAPIS Stockholm, SCAPIS Linköping och SCAPIS Uppsala börjar sina undersökningar.
- 2016:** SCAPIS Umeå börjar sina undersökningar.

Aldrig tidigare har ett sådant omfattande medicinskt material samlats här i Sverige eller världen.

2 Allt insamlat material från undersökningarna i SCAPIS 1 har samlats i nationell forskningsbank.

Totalt har 450 000 undersökningar gjorts i SCAPIS 1. Det finns cirka 2 500 röntgenbilder på kranskärl, lungor och fettfördelning i kroppen per deltagare.

Undersökningarna har resulterat i 30 miljoner insamlade datapunkter.

När undersökningarna i SCAPIS 2 är genomförda blir den redan världsunika forskningsbanken ännu bättre.

3 Målet med SCAPIS är: Att identifiera individuella risker för exempelvis stroke, KOL, plötsligt hjärtstopp, hjärtinfarkt och andra hjärt-kärl- och lungsjukdomar och sätta in behandling innan sjukdomen uppstår.

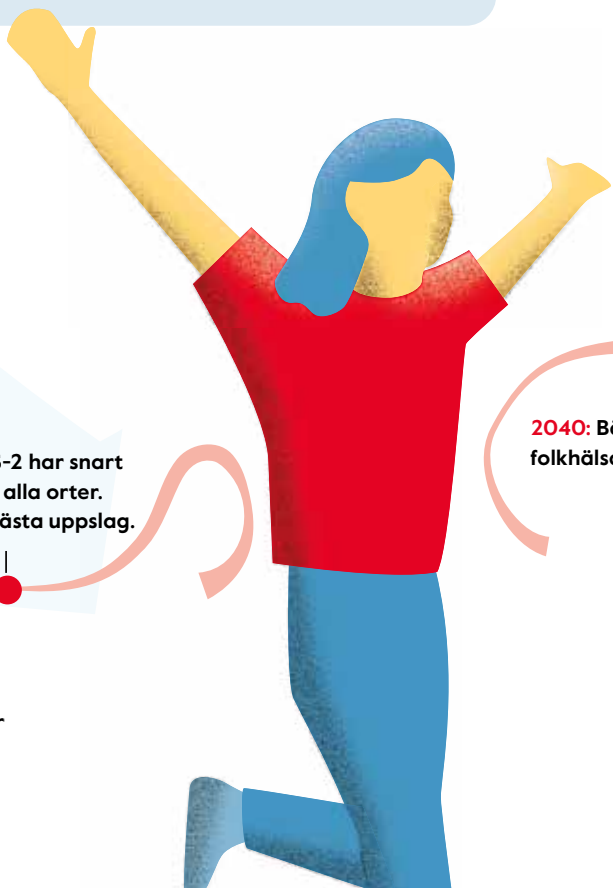
2018: Undersökningarna avslutas, 30 154 personer har undersökts på de sex SCAPIS-orterna.

2021: SCAPIS forskningsbank öppnar för forskare i Sverige.

2021: Den första vetenskapliga artikeln på hela SCAPIS-materialet publiceras. Det är en unik kartläggning av deltagarnas kärkhälsa som visar att fyra av tio har plack i sina blodkärl.

2025: SCAPIS-2 har snart gått i mål på alla orter. Läs mer på nästa uppslag.

2040: Bättre folkhälsa!

ÅTERUNDERSÖKNING SNART I HAMN

Snart har SCAPIS andra fas, en återundersökning av hälften av studiedeltagarna, genomförts. Preliminära resultat visar att många i övre medelåldern har oväntat stora förändringar i hjärtats kranskärl.

Sedan drygt två år har hälften av de studiedeltagare som var med i den första studien undersökts i SCAPIS 2. I den har deltagarna undersökts på ett liknande sätt som under den första gången. Nästan alla undersökningar som ingick i studiens första fas 2013-2018 har även gjorts i återundersökningen.

– Vi får nu möjlighet att följa utvecklingen av åderförkalkning i blodkärlen och lungfunktionen över tid, säger **Carl Johan Östgren**, professor vid Linköpings universitet och vice ordförande i SCAPIS nationella styrgrupp.

Undersökningarna av deltagare avslutades på fem av sex studieorter under 2025 och går enligt planen i mål på den sista orten, Malmö, i februari 2026.

– Det är otroligt att sex sjukhus och universitet har lyckats samordna och genomföra detta jätteprojekt utan några förseningar, konstaterar Carl Johan Östgren.

SCAPIS-ledningen har dragit många lärdomar av den första undersökningen, baslinjeundersökningen. Den genomfördes inte samtidigt på alla studieorter utan utspritt i tiden i takt med att finansieringen blev klar.

Jämfört med den första undersökningen innebär återundersökningen ett stort tekniksprång. Alla deltagande sjukhus använder nya fotonräknande dator-tomografer som till stor del finansierats av Hjärt-Lungfonden. De ger mycket skarpa och högupplösta bilder av hjärtats kranskärl och lungorna.

Utifrån vad som upptäckts i återundersökningen erbjuds vissa deltagare ett preventionsbesök i sjukvården. Redan nu har forskarna kunnat sammanställa preliminära resultat baserade på cirka 13 800 personer som deltagit i båda SCAPIS-undersökningarna. 31 procent av dem mötte kriterierna för att kallas till ett preventionsbesök. Forskarna har sett att det händer mycket i kranskärlen under de år som har gått mellan den första undersökningen och den andra.

– Det här var inte riktigt som väntat. Det är skrämmande att så mycket händer i kranskärlen under de här drygt åtta åren. Vi ser också en kraftig skillnad mellan könen baserad på att män utvecklar åderförkalkning i kranskärlen i snitt 10-12 år tidigare än kvinnor.

Röntgensjuksköterskan Eva Forsberg förbereder en SCAPIS-deltagare för CT-undersökning.

LÅNG RAD VIKTIGA STUDIER HAR KOMMIT FRÅN SCAPIS

Antalet publicerade studier baserade på SCAPIS växer stadigt. Göran Bergström, professor vid Göteborgs universitet och huvudansvarig för SCAPIS, och en grupp lungforskare summerar här några av de viktigaste resultaten hittills.

Fyra av tio i övre medelåldern har plack i kranskärlen

Studien, publicerad i *Circulation* i september 2021, var den första någonsin som beskrev exakt hur vanlig och svår plackbildningen i hjärtats kranskärl är hos människor i övre medelåldern utan symtom på hjärtsjukdom.

Referens: *Circulation*, 144(12), 916-929.

Graviditetskomplikationer kan öka hjärtrisk

En studie av Sofia Sederholm Lawesson med flera, publicerad i *JAMA* i februari 2023, visade att vissa komplikationer under graviditet är förknippade med en högre risk för kvinnor att drabbas av kranskärlssjukdom i övre medelåldern.

Referens: *JAMA*, 2023 Feb 7; 329(5): 393-404.

Nytt sätt att hitta personer i riskzonen att utveckla KOL

För att tolka lungfunktionen behövs adekvata referensvärden. Denna studie, ledd av Andrei Malinovski, visade att användning av referensvärden för lungfunktion som tagits fram efter användning av luftrörsvidgande läkemedel kan förbättra möjligheterna att hitta personer med förhöjd risk att utveckla KOL.

Referens: *Am J Respir Crit Care Med* 2023, Aug 15; 208(4): 461-471.

Gener för kranskärlssjukdom identifierade

Flera gener kopplade till död i hjärt-kärlsjukdom är kända sedan tidigare, men denna studie, ledd av Anders Gummesson, beskrev för första gången ett antal genetiska markörer kopplade till kranskärlssjukdom. Den publicerades i *Nature Communications* i mars 2025.

Referens: *Nat Commun* 16, 2266 (2025).

Kranskärlsröntgen med datortomografi i medelåldern förbättrar möjlighet att förutse hjärtinfarkt

Denna studie, som leddes av Göran Bergström, publicerades i *JAMA* 2025.

Referens: *JAMA*, 2025 Nov 9. Doi: 10.1001/jama.2025.21077

Vanligt med små lungförändringar

Små förändringar i lungans stödjevävnad upptäckts ofta av en slump vid högupplöst datortomografi av lungorna. Hos vissa kan dessa förändringar vara tidiga tecken på lungfibros. Enligt en SCAPIS-baserad studie ledd av Ida Pesonen är dessa förändringar relativt vanliga och inte bara hos personer med rökhistorik.

Referens: *ERJ Open Res* 2023, Sep 25;9(5): 00035-2023.

TACK VARE SCAPIS HITTADES AVVIKELSER HOS KENNETH

Kenneth Söderman, 65, har varit deltagare i både SCAPIS 1 och SCAPIS 2. Tack vare det upptäcktes att ett kranskärl var igentäppt samt förhöjda kolesterolvärden.

Kenneth Söderman, som bor i Bjurholm, kommer ihåg när den slumpvisa kallelsen till att delta i SCAPIS 1 damp ned i brevlådan. Då var han 55 år och jobbade heltid på Volvo Lastvagnar. Några sjukdomar eller hälsoproblem upplevde han inte då.

– Jag tänkte först strunta i att vara med.

Men min fru sa till mig att gå dit eftersom det var en chans att genomgå en stor undersökning, berättar han.

Undersökningarna bestod av en omfattande hälsoundersökning, prover och avancerade röntgenundersökningar. I första hand undersöktes lung-hjärtstatus samt så kallade riskfaktorer som är kopplade till sjukdomar inom hjärta, kärl- och lungor.

– Det enda man upptäckte var att mitt blodtryck var

för högt. Det följdes upp via min hälsocentral och jag fick medicin. Jag fick även hälsoråd, som att röra mig och äta sunt.

När Kenneth, för ett år sedan, återigen blev slumpvist utvald som deltagare i SCAPIS 2 blev han glad och tvekande inte att vara med.

– Jag tackade ja direkt. Det var en ypperlig chans att se vad som hade hänt de sista tio åren, om något hade förändrats eller om jag hade sämre värden utan att veta om det.

På röntgenundersökningen av Kenneths kärl upptäckte man ett par plack som man ville kontrollera noggrannare. Kenneth fick även veta att hans kolesterolvärden var för höga.

– Jag fick göra en ballongsprängning av två kranskärl och fick statiner. Jag är otroligt tacksam för att jag ingår i studien och fick en andra kallelse. Om de inte hade undersökt mina kärl hade jag kanske drabbats av en hjärtinfarkt och legat i en grav vid det här laget.

JOSEFINE SJÖBERG:

”MED NY MEDICIN BLEV DET LÄTTARE ATT ANDAS”

Josefine Sjöberg föddes med sjukdomen cystisk fibros. För fem år sedan stod hon inför lungtransplantation eller att testa ett nytt läkemedel.

– Jag valde medicinen och på bara tre dagar kunde jag ta djupa andetag igen, säger hon.

När Josefine Sjöberg, 35, var lite över ett år och inte ökade i vikt blev hennes föräldrar oroliga. De sökte vård gång på gång, men togs för att vara nojiga förstagångsföräldrar.

– Till slut misstänkte en barnläkare cystisk fibros. Han gjorde ett svetttest och vi fick diagnosen. Min barndom präglades av läkarbesök och äckliga mediciner, berättar Josefine.

Cystisk fibros var för 30 år sedan en mycket svår sjukdom att behandla och den som drabbades riskerade att dö i unga år.

– Ibland har jag tänkt att det är orättvist. Men ingen visste ju att mina föräldrar bar på anlagen.

Med blotta ögat kan jag inte se att hon faktiskt bär på en svår lungsjukdom. Hennes hy är rosig och blicken skarp. Men ibland hörs lätta hostningar, det piper något när hon andas och andfåddheten kommer oftare än hos andra.

– Min sjukdom blev värre när jag var runt 20 år. Det blev tyngre att andas.

För fem år sedan var Josefines lungkapacitet nere på dryga 30 procent.

– Jag blev mycket sämre och heltidssjukskriven. Jag kunde inte gå ut med hundarna eller gå upp för trappan här hemma. Jag vägde för lite, tappade hår och tänkte att jag skulle dö.

Josefine beskriver den skräckfyllda känslan av inte kunna andas:

– Tänk dig att en elefant sitter på bröstkorgen samtidigt som du andas genom ett litet sugrör där det även finns segt slem.

Begränsat är det ord Josefine använder för att beskriva tillståndet hon befann sig i.

Hon ställde in sig på att hennes dagar kvar i livet kunde vara få. Josefines läkare ansåg att det bara fanns två alternativ. Antigen att genomgå en lungtransplantation eller börja med en ny medicin, Kaftrio.

– Jag var väldigt skeptisk till medicinen. Anledningen var att jag några år tidigare hade testat ett annat läkemedel som gjorde mig sämre. Att genomgå en lungtransplantation kändes också svårt. Det är en stor och riskabel operation som kräver livslång medicinering.

Josefine gick hem och grubblade. Men tänkte till sist, vad har jag att förlora? Hon började medicinera en onsdag. Då hade hon en lungkapacitet på dryga 30 procent. På lördag hände något.

– Det var lättare att andas, jag hade mindre slem och jag kände mig friskare. Jag kunde ta djupa andetag.

Känslorna var, och är ännu, överväldigande. I dag ligger Josefins lungkapacitet på mellan 50 och strax under 60.

– Det har tagit lång tid att bygga upp men tack vare medicinen har det gått. Det är klart att när jag har varit nära transplantation eller kanske till och med döden är det helt fantastiskt att jag fått den här möjligheten att få må bra. Jag är tacksam över att forskningen har lett till att vi med cystisk fibros kan leva bra och få långa liv, säger hon.

Den nya behandlingen består av tre tabletter varje dag. Förutom det måste Josefine äta enzymer och andra läkemedel samt inhalera en timme varje dag. Elefanten på bröstet har blivit lättare, andetaget friskare. Djupare. Men det största har också hänt, Josefines innersta längtan har äntligen slagit in.

– Jag har nyligen blivit mamma till två tvillingpojkar. Jag känner mig enormt tacksam och allt är helt fantastiskt.

JOSEFINE SJÖBERG

Ålder: 35

Familj: Maken Tomas, tvillingkillarna Francis och Alfons, 3 månader, samt hundarna Bentley och Ebbot.

Gör: Ekonomihandläggare på en myndighet.

Bor: Utanför Stockholm.

Intressen: Promenera med hundarna, umgås med familjen, inredning och matlagning

Diagnos: Cystisk fibros.

GÅVOR GER FORSKNING AV HÖGSTA KVALITET

Hjärt-Lungfondens anslagstagare levererar forskning av mycket hög kvalitet. Det visar en kartläggning av forskarnas vetenskapliga publikationer och citeringar under 2024.

Gåvor till Hjärt-Lungfonden går till forskning av hög kvalitet. Under 2024 publicerades drygt 810 vetenskapliga artiklar där forskningen var finansierad av Hjärt-Lungfonden, att jämföra med omkring 850 under 2023 och cirka 660 under 2022.

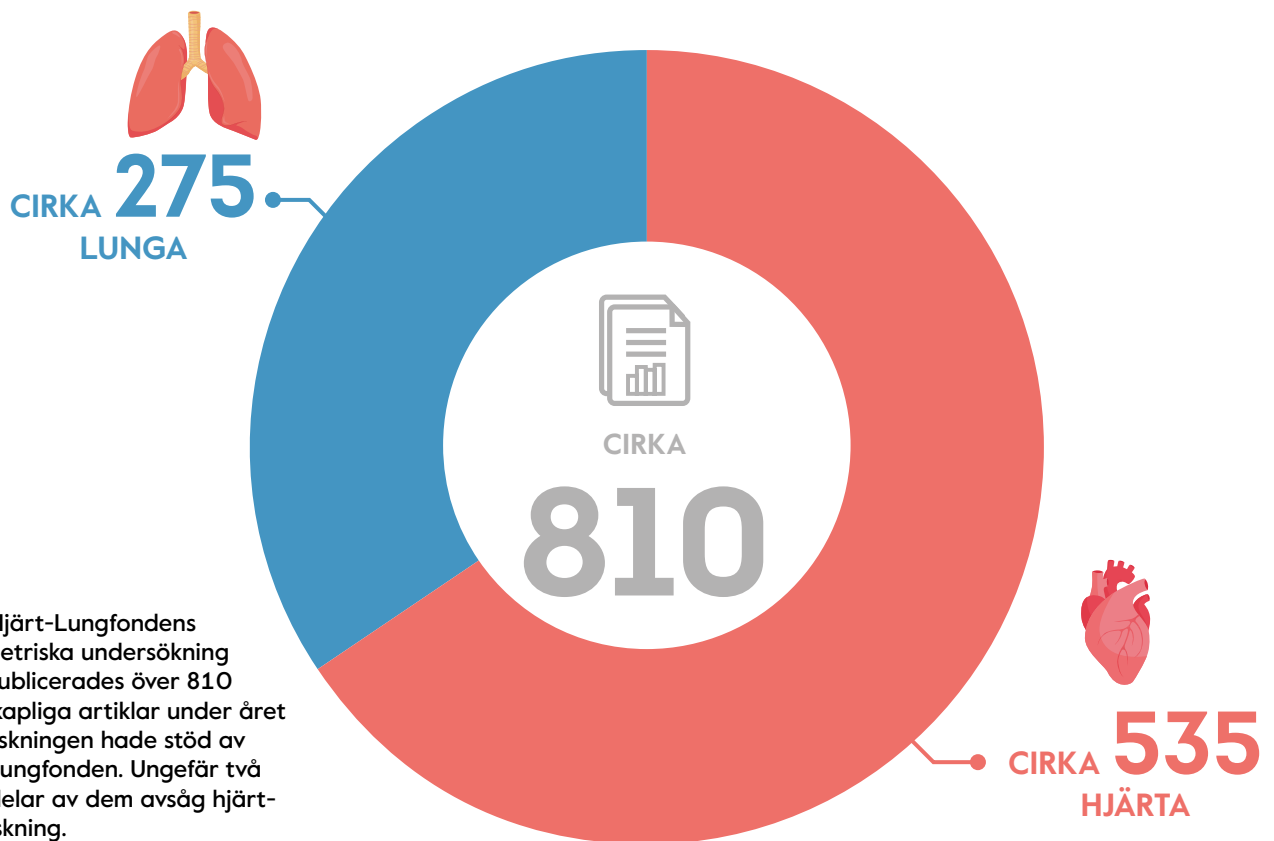
Av de cirka 810 publikationerna gällde omkring 535 hjärt- och kärlområdet medan cirka 275 handlade om lungmedicinsk forskning.

Mellan åren 2017 och 2024 publicerades hela 7,5 procent av alla vetenskapliga artiklar där forskningen var finansierad av Hjärt-

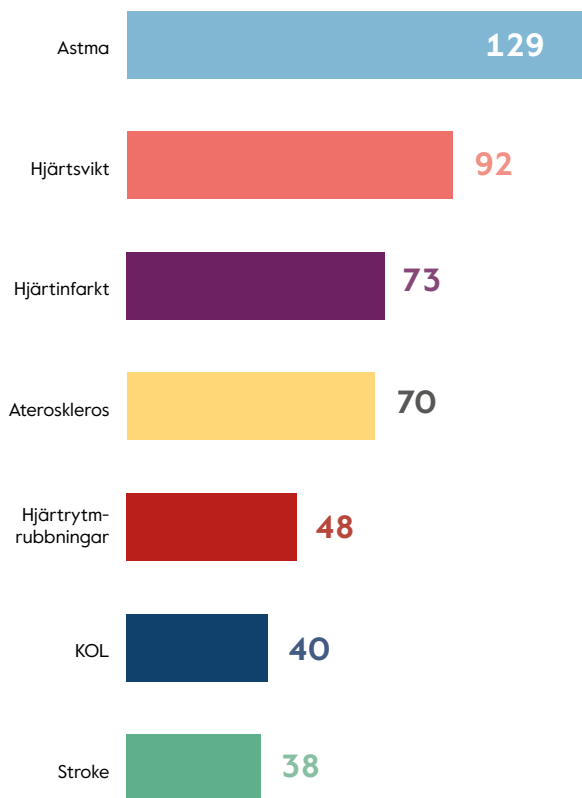
Lungfonden i de allra högst rankade vetenskapliga tidskrifterna (topp 1 procent). Över hälften, 53 procent, publicerades i tidskrifter inom topp 10 procent-segmentet.

– Årets siffror visar återigen att den forskning vi finansierar är av hög kvalitet, säger Kristina Sparreljung, Hjärt-Lungfondens generalsekreterare.

Forskningsområdena med flest vetenskapliga publiceringar med stöd av fonden under 2024 var astma, hjärtsvikt och hjärtinfarkt.

FLEST VETENSKAPLIGA ARTIKLAR INOM ASTMA

Astma var det forskningsfält där flest forskningsarbeten publicerades med stöd av Hjärt-Lungfonden under 2024. Uppsamlingskategorierna "Övrigt hjärta" och "Övrigt lunga" har utelämnats. Sifferuppgifterna ska ses som ungefärliga.

CIRKA

7100

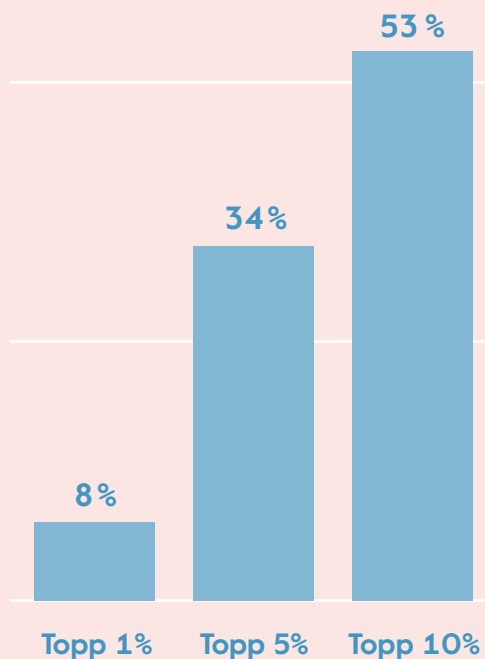
vetenskapliga publikationer har gjorts med stöd av Hjärt-Lungfonden 2017-2024.

4846 av dessa handlade om hjärt-kärlforskning och övriga om lungforskning.

CIRKA

210

vetenskapliga publikationer med stöd av Hjärt-Lungfonden gjorde forskare inom hjärt- och kärlområdet vid Karolinska institutet under 2024.

Forskningen som Hjärt-Lungfonden finansierar publiceras i ansedda vetenskapliga tidskrifter. Diagrammet visar andelen publiceringar 2017-2024 som gjorts i tidskrifter rankade inom den bästa procenten, inom de fem bästa procenten respektive inom de tio bästa procenten av alla vetenskapliga tidskrifter enligt en klassificering av Scimago Journal Rank.

FOTNOT 1: De bibliometriska data som anges på detta uppslag speglar ungefärliga nivåer snarare än exakta absoluta tal. Metoden möjliggör inte en hundra procentig identifiering av samtliga publikationer.

FOTNOT 2: De bibliometriska data som redovisas på detta uppslag bygger på rapporterade publikationer i forskarnas års- och slutrapporter. Dessa rapporter inhämtas följande år, och därför redovisas data med ett års eftersläpning. De siffror som redovisas här avser således 2024, trots att denna rapport avser 2025.

HJÄRT-LUNGFONDENS EFFEKTRAPPORT 2026

Denna rapport, "Från gåva till nytta", utgör Hjärt-Lungfondens effektrapport. Dessa rapporter publiceras varje år på hjart-lungfonden.se/forskning/effektrapporten/

Rapporten följer Giva Sveriges riktlinjer för effektmätning och rapportering, som finns att ladda ned på givasverige.se/kvalitet-styrning/effektrapportering/

DITT STÖD BETYDER ALLT!

Vi behöver bli fler som ger. Varje gåva till forskningen för oss ett steg närmare vårt gemensamma mål – att besegra hjärt- och lungsjukdomarna.

Besök hjart-lungfonden.se/gava

DIGITALT GÅVOKORT

Med Hjärt-Lungfondens digitala gåvokort kan du enkelt sprida glädje och omtanke. Välj ett belopp som du vill skänka till forskningen, välj ett motiv och skriv en personlig hälsning till någon du bryr dig om. Detta är ett snabbt och smidigt sätt att ge samtidigt som du bidrar till livsviktig forskning. Gåvokortet levereras till mottagaren via SMS, du väljer när hälsningen ska skickas – direkt eller senare. **Läs mer på hjart-lungfonden.se/stod-oss/digitalt-gavokort/**

STARTA EN INSAMLING

Starta en egen insamling och ta hjälp av släkt och vänner för att samla in pengar till hjärt-lungforskningen. Det är lätt att komma i gång och du kan själv beskriva vad just din insamling handlar om.

Besök hjart-lungfonden.se/egen-insamling

TESTAMENTE

Att stödja forskning genom sitt testamente är ett fint sätt att ge hopp för framtiden, efter att man först har tänkt på sina nära och kära. För att säkerställa att en del av din kvarlåtenskap går till forskning, behöver du upprätta ett testamente. Vill du veta mer kan du kostnadsfritt beställa vår handledning. **Välkommen att kontakta: Monica Carlsson på 08-566 24 206 eller Jeanette Forslund på 08-566 24 249. Du kan även besöka oss på hjart-lungfonden.se/stod-oss/testamente**

MINNESGÅVA

Hedra någon som har stått dig nära och visa din omtanke i samband med begravningen. Vi sänder ett minnesblad med din personliga hälsning. Gåvan går till forskningen och finns kvar när blommor och kransar har blommat ut. **Besök hjart-lungfonden.se/minnesgava eller ring 0200-88 24 00**

MÅNADSGIVARE

Som månadsgivare är du med och stödjer över 300 forskningsprojekt, och möjliggör långsiktig forskning som i förlängningen räddar liv. Du får också vår tidning Forskning för hälsa fyra gånger per år.

Besök hjart-lungfonden.se/manadsgivare eller ring 08-566 242 40

FÖRETAG

Många företag stödjer oss i kampen mot hjärt- och lungsjukdomar. Företag kan ge gåvor i olika paket, guld, silver eller brons. Genom det visar ni både personal och kunder att ni stödjer livsviktig forskning. **Välkommen att kontakta Paula Lillo på paula.lillo@hjart-lungfonden.se eller besök hjart-lungfonden.se/foretag eller läs mer på hjart-lungfonden.se/stod-oss/foretagsgava/**

AKTIEGÅVA OCH ANDRA VÄRDEPAPPER

När du ger en gåva i form av aktier eller andra värdepapper betalar varken du eller Hjärt-Lungfonden någon vinstskatt (för ISK-placeringar gäller särskilda regler). På så sätt ökar värdet av din gåva väsentlig och det blir mer pengar till forskningen. **Välkommen att kontakta Pernilla Lindros på 0708-544 673 eller besök hjart-lungfonden.se/aktiegava**

GÅVOKALENDER

Hjärt-Lungfondens årliga gåvokalender är en väggpyrdnad som skapats till stöd för forskningen. 2027 års gåvokalender finns klar i november.

MINNESLJUS

Tänd ett digitalt minnesljus via Hjärt-Lungfondens webbplats och hedra en avliden och samtidigt stötta forskningen. Via sidan kan du också lämna en hälsning och se andras minnesljus i minneslunden. **Läs mer på hjart-lungfonden.se/stod-oss/digitalt-minnesljus/**

SWISHA EN GÅVA: 90 91 927

PLUSGIRO: 90 91 92-7

BANKGIRO: 909-1927

Swisha valfri gåva
via
QR-koden.

